

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

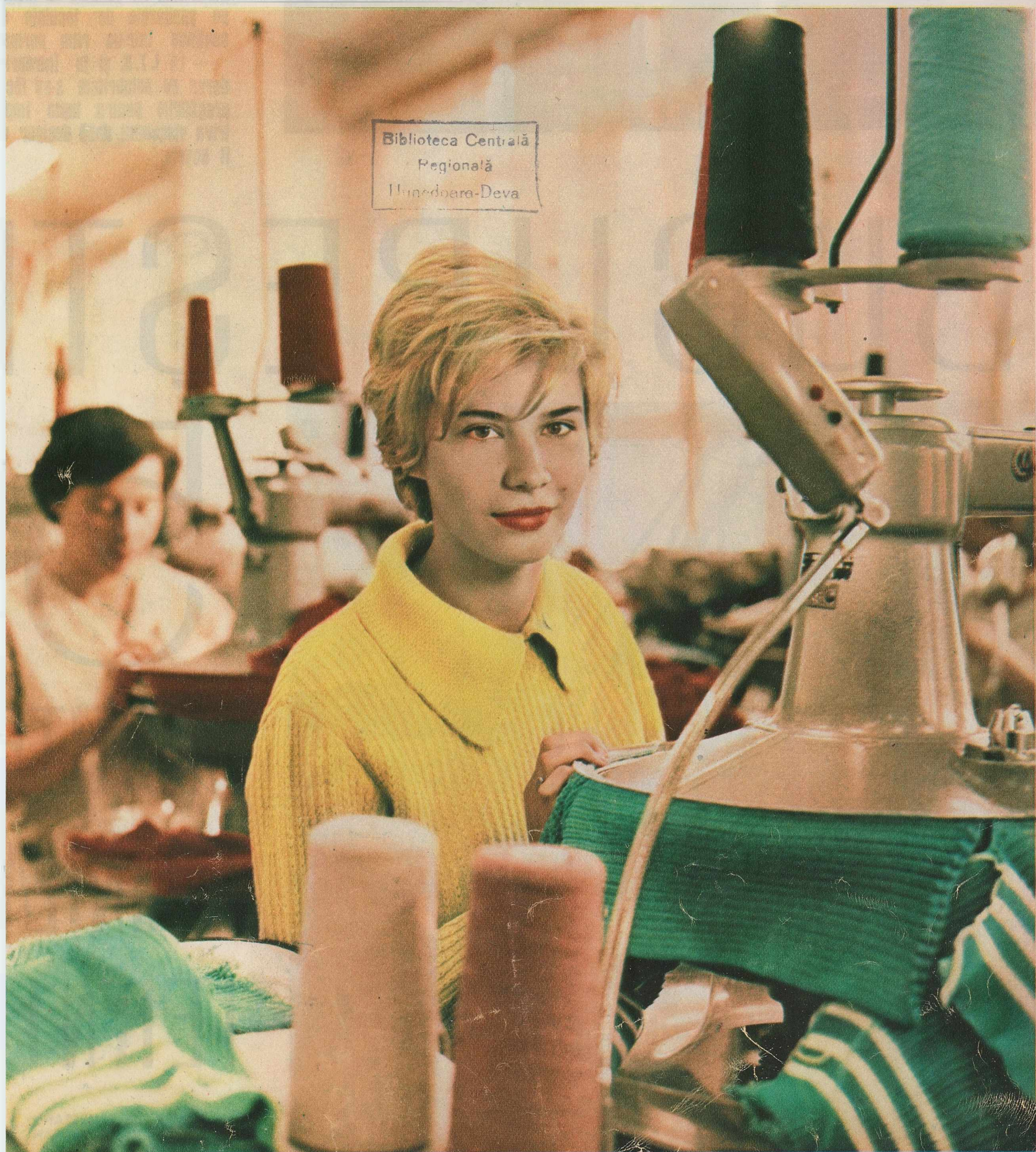
45

DRUMUL SĂRII

Actualități cinematografice

Cadran internațional

nul XIII nr. 45 (493) — 7 noiembrie 1964

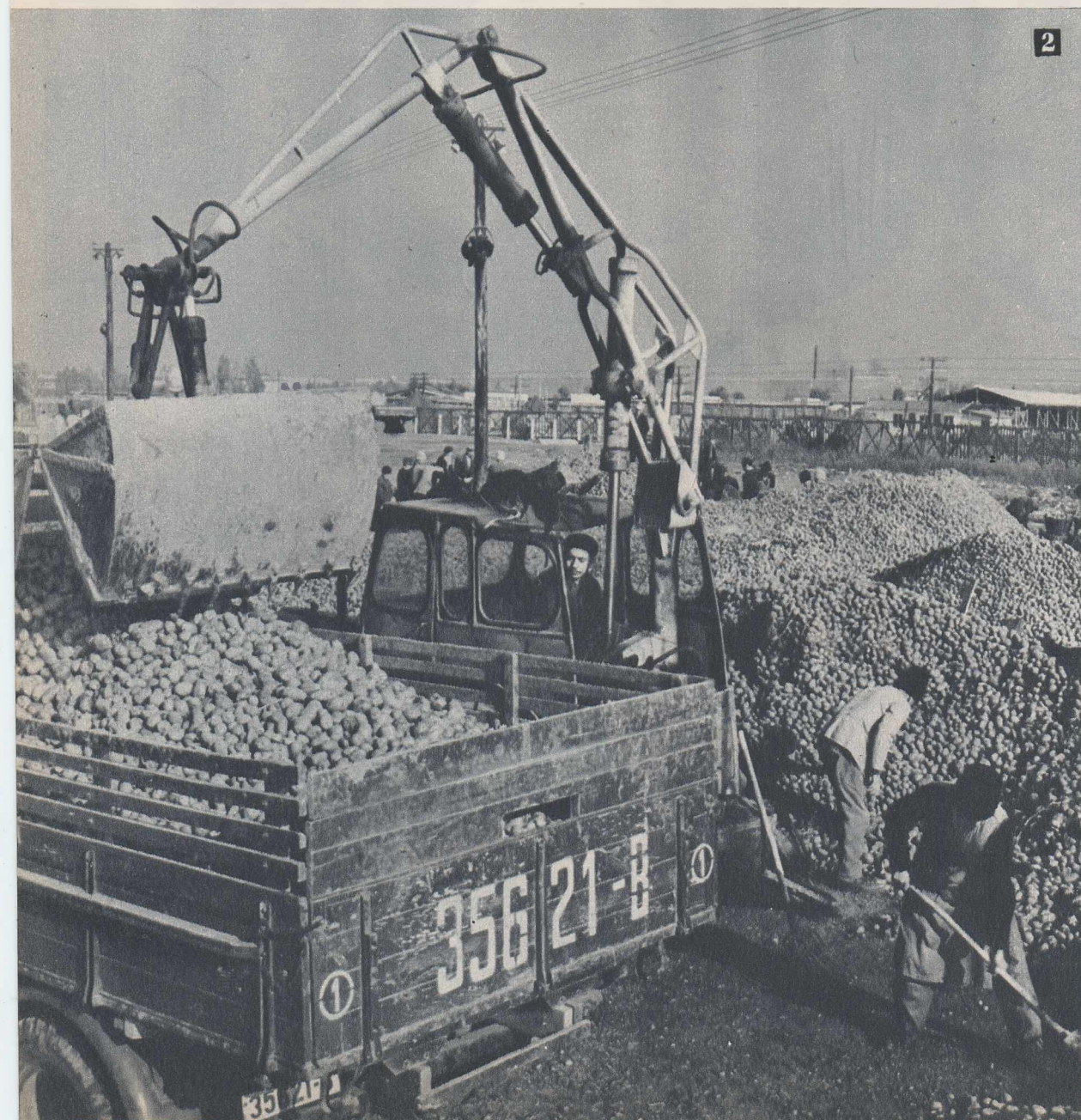
Plecă toamna, vine iarna
iarna, cu multiplele ei pr
bleme edilitare gospodărești, i
va găsi nepregătiți pe cei ca
administrează treburile orașului
Într-un raid-anchetă prin Ca
tală am aflat:

— Bucureștii va dispune
iarna aceeași de mai multă ap

— Prelatele din polițien
panourile din fibre lemnoase
aerul cald vor permite ca munc
pe șantierul de locuințe s
continue într-un ritm norma

— La I.T.B. și la întrepr
derea de salubritate s-au făc
pregătirile pentru lupta împ
triva viscolului, dacă desigur
li nevoie.

BUCCUREȘTI

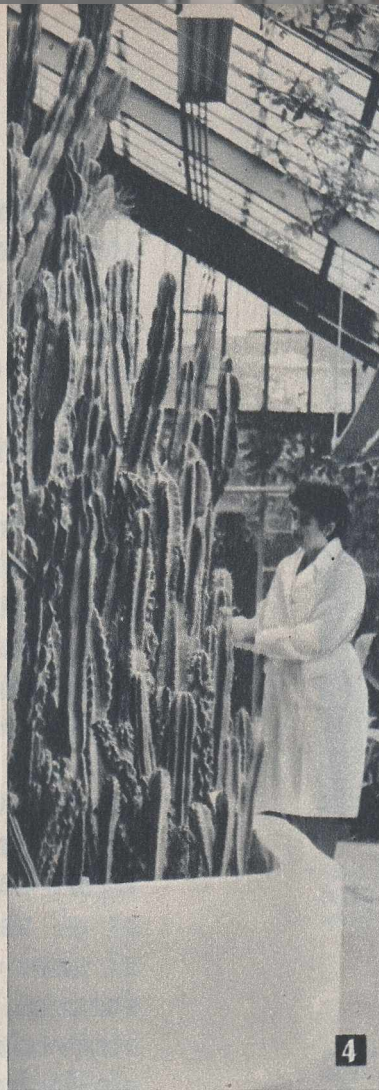
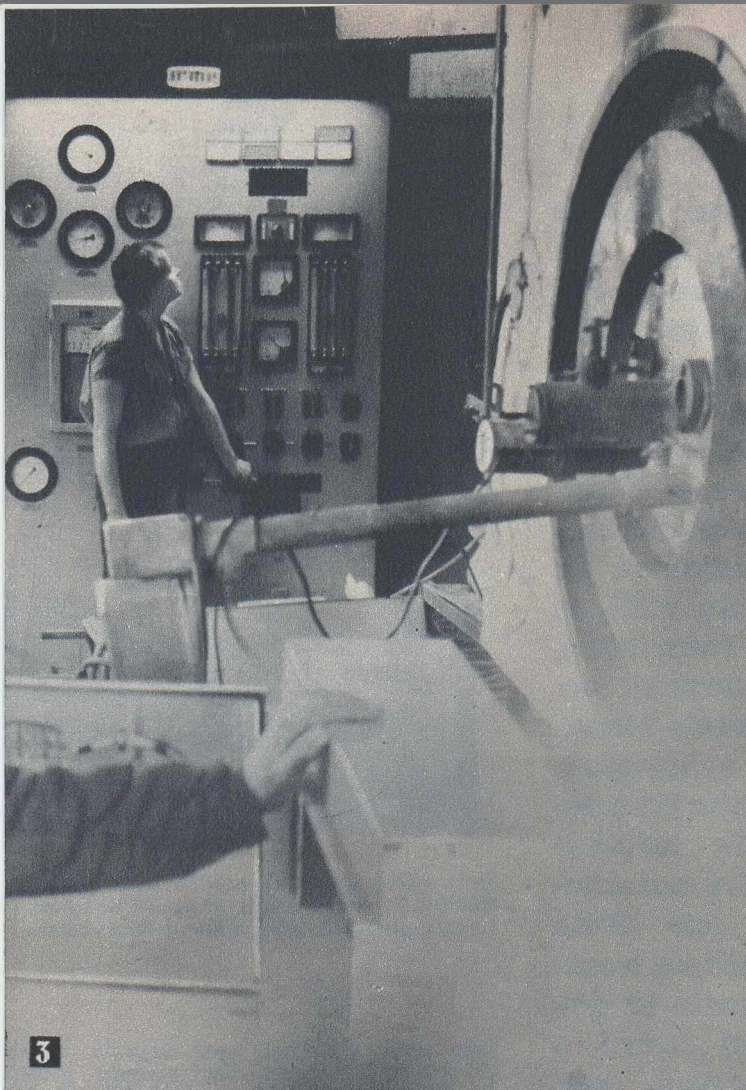
5

MINUTE

ÎNAINTEA

IERNII

de F. URSEANU
Fotografiile de Tr. PROSAN

- 1 O uzină într-o vitrină de cristal. Sintem la centrala termică de pe Șoseaua Olteniței-nord. Ea asigură căldură și apă caldă unui grup de 12 blocuri noi (1.300 apartamente), unei școli și unui complex comercial.
- 2 Gara Progresul. Trenurile aduc aici, în aceste zile, mare parte din cartofii destinați aprovizionării de iarnă a Capitalei. De aici ei pleacă spre centrele de desfacere sau sînt insilozați. În piețe, consumatorilor li se oferă cartofii și la sacoșă. Sînt puse în vinzare 300.000 de asemenea sacoșe.
- 3 Pregătiri de iarnă la Uzina de pompe-București. După amenajarea unei perdele de aer cald într-un important sector de producție și după ce s-au luat și alte măsuri legate de venirea anotimpului rece, a fost modernizată, extinsă și automatizată stația de termoficare a uzinei (în fotografie).
- 4 Acum, cînd temperatura scade, ce se întîmplă cu palmierii, lămii sau cu celelalte plante exotice din Grădina botanică? Le-am văzut: se prezintă tot atît de frumoase, dar în sere. Aci s-a „transferat” și cunoscuta pădurice de cactuși (în fotografie).
- 5 Ne-am oprit la un important sector al Direcției gospodăriei comunale: întreprinderea de salubritate. Aici, în str. Berzei, se află concentrată „artileria” cu care, la nevoie, se va da bătălia cu viscolul. Scurtă convorbire cu directorul întreprinderii, tov. M. Marinescu: „Numărul utilajelor moderne necesare înlăturării rapide a zăpezii a sporit față de anul trecut. În afară de mijloacele de care dispune Salubritatea, vor fi folosite, dacă va fi nevoie, utilaje grele de la D.G.C.M., de la Ministerul Industriei Construcțiilor, Comitetul de Stat al Apelor ș.a.” În fotografie: utilajele moderne ale Salubrității. Este vorba de așa-numitele „freze” — mașini care mătură, aspiră și expediază zăpada de pe străzi, direct în camioane.

Deși n-a căzut încă nici un fulg de zăpadă asupra Bucureștilui, bănuim totuși că la ora aceasta fiecare dintre dv. și-a amintit de paltonul aflat încă în garderobă, și-a scuturat levănțica de pe hainele de iarnă, și-a pregătit pantofii cu talpă dublă. E vorba desigur numai de cei care au, doar, grija lor personală.

Iarna însă, care după bunul și vechiul obicei urmează totdeauna toamnei, a pus în mișcare pe cei care au grija noastră — a tuturor — încă din vară. Comitetul executiv al Sfatului popular al Capitalei a dezbătut măsurile ce s-au luat și ce se vor mai lua pentru ca în cazul unor căderi mari de zăpadă (se poate să nu se întîmple asemenea calamități) circulația pe străzile Capitalei să se desfășoare normal, transportul în comun să nu sufere, iar bucureștenii să nu fie lipsiți nici o clipă de apă, căldură și alimente. Mai ales că acum în 1964 Capitala este mult mai întinsă, datorită noilor cartiere date în folosință iar suprafața căreia salubritatea orașului trebuie să-i poarte neapărat zilnic de grijă — iarna îndeosebi — a ajuns la aproape 20 milioane metri pătrați.

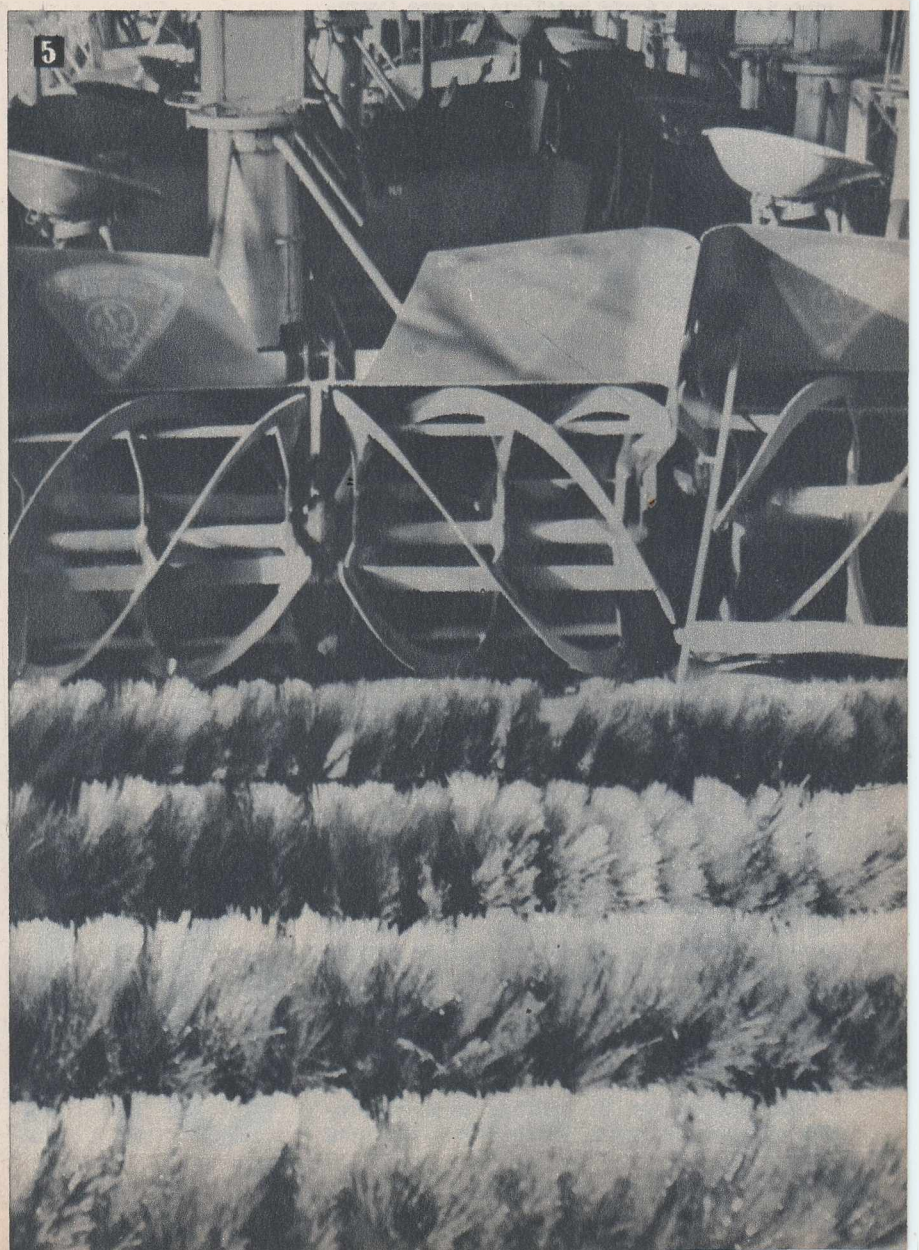
E bine să știți că dacă vara sau primăvara numărul bucureștenilor care călătoresc cu autobuzul, troleibuzul sau tramvaiul este zilnic de aproximativ două milioane, iarna numărul lor crește cu încă 700.000. Cu toate acestea — așa cum ne-a împărtășit unul din inginerii șefi ai I.T.B., tov. Ion Malcoci — s-au luat toate măsurile ca în cazul unei eventuale căderi mari de zăpadă circulația normală a transportului în comun să fie asigurată. Echipela de intervenție sînt gata de „atac”, plugurile pregătite, personalul instruit. În plus, pentru „sezonul rece”: 50 de vagoane de tramvai, 30 de troleibuze și 25 de autobuze.

Altceva: apa! Bucureștenii folosesc în fiecare 24 ore sute de mii de metri cubi de apă. Iarna, din cauza gerului se ivesc uneori greutăți. Va fi la fel ca în trecut? De la directorul I.C.A.B.-ului, tov. D. Cherciu, am aflat în primul rînd că în acest an cantitatea de apă disponibilă pentru Capitală este mai mare cu 7,3 la sută decît anul trecut. Am mai aflat o veste: în 1965, aceasta se va mări cu încă 9,2 la sută (va contribui și darea în funcțiune pînă la sfîrșitul anului a celui de-al doilea canal de aducțiune Argeș-Arcuda). Așa că...

Practic măsurile și angajamentele vor fi verificate „pe viu”, la iarnă, deși — reamintim — este posibil să nu avem nici viscol, nici căderi excesive de zăpadă.

Iată-ne acum și în mijlocul harnicilor constructori de pe șantierele de locuințe. Frigul nu pare să-i sperie. Ei vor continua și iarna să clădească (fac excepție construcțiile cu cofraje glisante) folosind acolo unde trebuie prelatele din polietilenă, panourile din fibre lemnoase și desigur aerul cald.

Așadar, anotimpul rece n-adeuce numai farmecul din totdeauna al iernilor. Are și... probleme. Ele se rezolvă pe un front larg. Prin cîteva sectoare ale acestui front am trecut și noi. Dar numai prin cîteva.

Prima „haltă” într-o lungă călătorie: în spațioasa hală de depozitare a sării de la noua secție de electroliză cu catod de mercur a Combinatului chimic Borzești.

Adânc scrijelite în pământul moldav, pe văile zimțate de ape ale Carpaților sau pe dealurile și cîmpiile de la poala lor, drumurile de comerț mai vechi și mai noi, sînt, toate, presărate cu sare. Desfășurate pe hartă, ele sugerează rămurișul bogat al unui uriaș arbore. Un arbore prin trupul căruia a curs, în trecut, sarea smulsă din adîncul pămîntului prin cea mai nemenească trudă umană ce s-a depus vreodată. Un arbore al cărui trunchi și ale cărui ramuri, înnoite de înnoirile din ultimii ani, fac astăzi parte integrantă din peisajul contemporan moldovean. Căci deși orientate ca și altădată pe văile adîncite de ape ale Carpaților sau pe dealurile și cîmpiile de la poala lor, actualele drumuri ale sării sînt altele.

ARBORELE DE SARE

Povîrnișul, acoperit cu un strat gros de pietriș, a dormitat secole de-a rîndul într-o liniște netulburată decît de șopotul mărunt al Trotușului și Slănicului. Cele două râuri, ce confluează ceva mai la vale, depun pe fărîmuri, din cînd în cînd, o pulbere fină, albă, asemănătoare celei lăsate pe faleze, după reflux, de valurile mărilor și oceanelor. Sub stratul de pietriș, la numai cîteva metri adîncime, aceeași substanță. Dar nu ca un praș, ci sub formă de bloc monolit, cu irizații de marmură neagră și cu miros specific de țigeli și de clor. Aici, în împrejurimile orașului Tîrgu-Ocna, mișcările scoarței terestre au scos din străfundurile ei, cu milioane de ani în urmă, două uriașe depozite salifere formate o dată cu dispariția străvechii Mării Sarmatice. Le-au scos prin enorma presiune a straturilor, ca pe niște simburii de caise strivite între degete. Față în față, cei doi coloși poartă astăzi pecetea unor urme deosebite ale raporturilor sării cu omul.

Cel din stînga Trotușului a fost găurit, ca un gigantic șvaiter mineral, de ocnele săpate cu tirnăcopul (în ultimii ani cu mașina de havat și perforatorul) cele mai vechi pierzîndu-și originea în adîncul timpurilor imemorabile. În celălalt, de la Gura-Slănicului, sondele au deschis, recent, mari goluri cilindrice, opere ale unui miner modern: apa.

Din inimile lor își extrage seva vigurosul arbore de sare. Rădăcinile lui merg

Sarea, sarea cea de toate zilele, nu este numai un banal aliment. O întîlnim astăzi și pe conductele de sodă și de clor ale combinatele de la Borzești, Govora, și Ocna-Mureș, în coloanele metalice ale uzinelor de policlorigură de vinil, în fabricile de insecticide, fungicide, solvenți organici, coloranți. Mereu sub noi și neașteptate aspecte. Cu alte proprietăți. Cu alte întrebări. Căci drumul actual al sării este acela al unor continue transformări, menite să dea străvechii ei istorii o strălucire nouă, modernă.

În masivul de la Gura-Slănicului sondele deschis, în ultimii ani, mari goluri cilindrice subterane, opere ale unui miner modern: apa.

prin masa cristalină pînă departe, la sute de metri adîncime. Dar aceleași rădăcini se prelungesc și în timp, legînd trecutul cu contemporaneitatea, prin istoria exploatarea unuia din mineralele cele mai de preț c pe fața pămîntului.

Există, așadar, o istorie a sării. Vom răfăoi împreună cîteva din paginile ei.

SĂRĂRIA MĂRII SALE

A fost o vreme cînd sarea Moldovei r figura în nici un act de proprietate. Atun era a tuturor. Căci oricine putea să-și procure atîta cît îi trebuia, scormonind c hîrlețul în coastele dealurilor sau cul gînd-o pur și simplu din locurile unde i șea la suprafață.

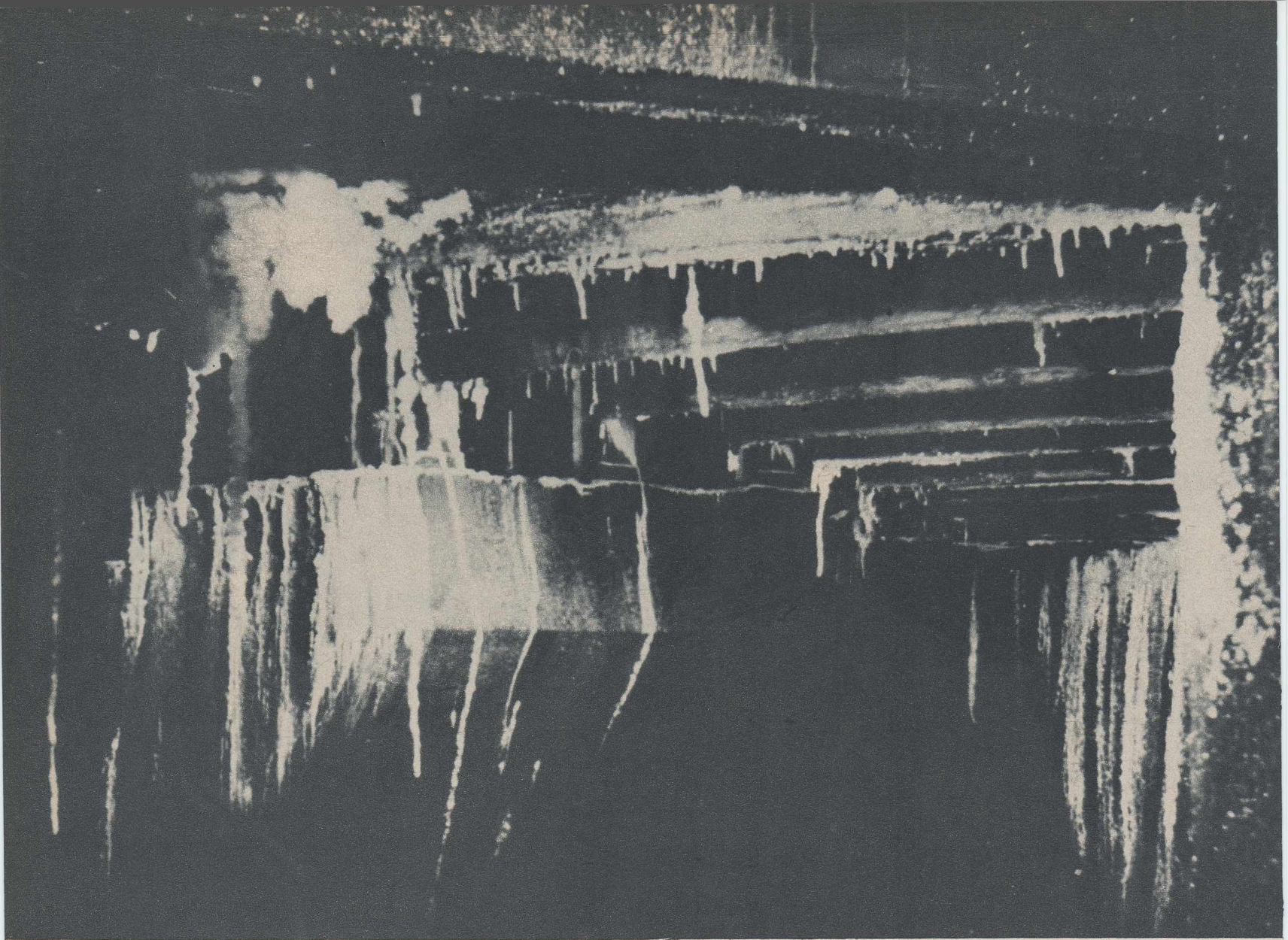
Primii proprietari au fost „ocolașii” c la Trotuș, razeși cu loturi de pămînt t ținuturile „cu sare dedesubt”. Moștenir vechile gropi deschise pe vremea dacile sau poate chiar mai înainte, aceștia le-a adîncit încetul cu încetul atît de mult înc nici astăzi urmele n-au dispărut cu totu Sarea scoasă de ei călătorea în jos, spre Dunăre, sau în sus, spre Polonia, în căru cu coviltir, pe drumuri desfundate, pr vaduri de ape, peste cîmpii și păduri. I anumite răspîntii mari, caravanele ocolaș lor întîlneau alte care încărcate cu sar care veneau de la Ocna-Mureș sau de p Olt, de la Ocnele-Mari ori de la Telega Slănic-Prahova. Mai tîrziu domnitorii Mo dovei, ca și cei din Țara Romînească, au ac parat ocnele punînd monopol asupra întregului comerț cu sare. Ocolașii au deven lucrători în sărăriile Măriei Sale. În adînc curile gropilor ogivale, din care sarea s scotea cu crivacul pus în mișcare de an male de povară, ei s-au înfrățit cu „șav găii” aduși din Maramureș de cămăraș domnești și cu proscrisii condamnați l muncă silnică. Ca pretutîndeni în lum ocnele din Moldova evului mediu au fo cele mai crunte închisori ce se puteau în chipui. Sarea de pe Trotuș, purtată pe drumurile de comerț ale timpului, a fost stre pită cu sînge.

Spun vechile documente că veniturile c mării domnești realizate din vînzarea aceș tui mineral depășeau uneori pe cele al comerțului de grîne sau de pește. Sare Moldovei avea mare căutare în tîrguri i iarmaroace, ca și în schelele de la Dunăre, d unde se răspîndea în întreaga Europă. „

DRUMUL SĂRII

Sub imensa boltă a sălinei, tehnica modernă a schimbei ca totuși profilul muncii făcătorilor de sare, sacărită al-tădată o adevărată podească.

Ocenele părăsite dezvăluie astăzi privitorului lumea de basm a unor frumoase peșteri decorate cu stalactite și stalagmite.

cea mai bună pe care am văzut-o sau gustat-o vreodată", scria în 1652 un călător englez, R. Bargrave. Iar Paul de Alepp, însoțitorul patriarhului Antiohiei, care în 1653 a vizitat Țările Române, notează în însemnările sale: „Vin neguțători din Turcia și corăbiile din Constantinopol să cumpere sare și să o ducă în țara lor; toată sarea consumată în Rumelia și Constantinopol e adusă din aceste regiuni“.

Pomenită în nenumărate rânduri de actele din arhive, sarea și-a încrustat astfel semne adânci în istorie. Drumurile ei, unele vechi de mii de ani (cum sînt cele datînd din timpul stăpînirii romane în Dacia numite „Via Salaria“) se ramificau în toate direcțiile, de la Ocnele-Mari la Bechet, de la Telega la Zimnicea, de la Slănic la Oltenița și de la Tîrgu-Ocna la Galați și Brăila. La Iași există o stradă a sării, Sărărița; la București — strada Drumul sării (greșit denumită uneori: Drumul seriei). Sînt porțiuni din vechile căi pe care au circulat, de-a lungul vremii, bulgării de cristal scoși din adîncul ocnelor. Sînt fragmente din cele mai vechi ramuri ale arborelui de sare.

Epoca modernă, cu progresele chimiei clorului și a sodiei, a creat posibilități noi și nebanuite de valorificare a acestei mari bogății. Iar drumurile sării au devenit și ele altele. Unul din cele mai noi pornește de lângă Tîrgu-Ocna, de la Gura-Slănicului, și se îndreaptă spre marele Combinat chimic de la Borzești pentru a se desface apoi în sute de alte direcții.

UN MINER MODERN: APA

Nimic mai simplu. În locul ciocanului tradițional o mașină de havat, un fel de ferăstrău

pus în mișcare de puternice motoare electrice; în locul penelor de fier cu care se desprindeau altădată bulgării de sare din peretele masivului — perforatoarele electrice și explozivii speciali de mină; în locul roabelor și al coșurilor de nuiele purtate pe spate — vagonete trase pe șine de locomotive electrice de mină; iar în locul crișacului care învîrtea funii de cînepă pe tambururi de lemn, trăgînd în sus burdufurile cu sare — mașina de extracție pusă în mișcare tot prin forța curentului electric. Făcînd aceste înlocuiri în tabloul general al unei saline vom înțelege în ce constă schimbarea fundamentală pe care tehnica modernă a săvîrșit-o în aceste locuri de muncă.

Cine vizitează pentru prima dată o mină de sare rămîne uimit de mărirea priveliștilor pe care le oferă peisajul ei subteran. La Tîrgu-Ocna, veche exploatare saliferă, unde se află galerii de mult părăsite și alte urme ale ocnelor de altădată, sarea își începe astăzi drumul spre lumină într-o sală imensă, care amintește de interioarele marilor domuri gotice. Locomotiva electrică te poartă prin galeria de acces, armată cu trunchiuri groase de stejar, cale de un kilometru și mai bine prin inima muntelui. Apoi colivia mașinii de extracție te ridică pînă la plafonul uriașei încăperi. Înălțimea e impresionantă. Ar încăpea aici cu ușurință un bloc cu șapte-opt etaje. Acoperișul trapezoidal, ca și pereții și podeaua sînt din sare, sare curată, de culoare cenușiu-închis, cu reflexe albe sau gălbui. O puzderie de lumini scilpesc în întunericul bolții. Șiruri de vagonete încărcate cu bulgări de sare alunecă în liniște pe șine spre baza

pufului de extracție. Undeva, în adîncul sălii, se aude ronțaitul metalic al mașinilor de havat. Și din cînd în cînd, strigătele prelungi ale artificierilor anunțînd apropierea exploziilor ce rup din sare, metru cîm, înaintînd fără încetare.

La suprafață sarea care iese din mină trece prin valțurile unei mori, devenind măruntă, ca un pietriș fin. Sortată, e pleacă pe calea ferată sau pe șosele spre depozitul noii secții de electroliză cu cation de mercur, de la Combinatul chimic Borzești. Sau, în cantități mult mai mici, în drumul magazinelor alimentare.

Dar nu numai astfel se desfășoară prima etapă a călătoriei ei în lume. Alături, în masivul de la Gura-Slănicului, deasupra povârnișului acoperit cu pietriș se văd turlele unor sonde care nu scot altceva decît sare. Însă în golurile săpate de ele nici un om, n-a pătruns vreodată. Căci tehnica modernă a creat un miner al sării care schimbat cu totul aspectul vechilor saline. Acest miner e apa.

22 KM DE SARAMUR.

De fapt, drumul soluției de sare scoasă de sondele de la Gura-Slănicului nu poate fi urmărit la suprafață decît pe planurile și hărțile tehnicienilor. El se desfășoară în întregime sub pămînt. Apa a dislocat din masiv, în cei patru ani de cînd se utilizează această metodă, cîteva cavități cilindrice cu diametrul de 50 de metri și cu o înălțime de două ori mai mare. O nimic toată față de volumul de sare existent aici căci muntele de la Gura-Slănicului e suficient de mare pentru a furniza necesarul

Știați că...

■ In apa mărilor și oceanelor se află în medie 30 grame de sare la litru, adică 30 de milioane tone la un kilometru cub. Prin urmare, cei aproximativ 1.372.000.000 kilometri cubi de apă ai tuturor mărilor și oceanelor conțin impresionanta cantitate de 40 milioane de miliarde de tone de sare! Repartizată uniform pe întreaga suprafață de uscat a Pământului, această cantitate de sare ar acoperi fiecare kilometru pătrat cu peste 276 milioane tone de substanță!

■ Depozitele salifere subterane care înconjură Pământul ca o uriașă centură cristalină, repartizate în special în zona emisferei boreale, reprezintă și ele o impresionantă cantitate de sare. În Uniunea Sovietică zăcămintele cele mai importante se întind de la Marea Neagră spre est până în Asia centrală. Numai lacul Baskunceak, din apropiere de Astrahan, ar putea satisface prin conținutul său salin întregul consum de sare al Uniunii Sovietice pe timp de patru sute de ani! Statele Unite ale Americii posedă de asemeni mari rezerve. În Kansas, Colorado, Oklahoma, Texas și New Mexico, suprafața acoperită de masivele salifere a fost evaluată la aproximativ 100.000 km p. Pe alocuri grosimea acestui gigantic depozit natural atinge 350 metri; în statul Texas s-a identificat prezența sării chiar și la 3.000 m adâncime.

■ De numele sării se leagă formarea unor cuvinte, aparent fără nici o legătură cu această substanță. De pildă cuvântul salariu a desemnat la origine rația de sare pe care o primeau ostașii romani ca parte din soldă, salarium. Cu timpul salarium a însemnat soldă în ansamblu, iar mai târziu cuvântul a ajuns să aibă sensul de azi, pe care îl știm cu toții.

Insulă, „pământ în mare“, provine de la in salis sau in salum, căci romanii denumeau marea salum pentru gustul sărat al apelor sale.

Cuvântul salată are de asemenea legătură cu sarea. Tot romanii au fost primii care au consumat acest aliment, preparându-l din unele plante cu gust sărat ce creșteau în ținuturi sărăturoase, herba salata.

Aici începe drumul sării..

sare al întregii Europe pentru încă două
e de ani de acum înainte.

Pe fiecare zi apa dizolvă sute de tone de
sare, iar pompele împing soluția pe o
distanță de 22 km prin conducte, spre sec-
cțiune de electroliză cu diafragmă a combina-
rii din Borzești. Prezența saleductului —
ducta de saramură — nu se trădează
decît prin căminuri de vizitare răsărite din
masiv în loc pe traiectul ei, singurele jaloane
vizibile ale acestei magistrale subterane. O
echipă de oameni — sondori, maiștri sondori,
ingineri, mecanici, laboranți — dirijează cir-
culația soluției pe saleduct. El modelează
forma golurilor din masiv, datorită de-
coperii. Pentru punerea la punct a metodei de
deplasare în soluție, cu deschideri subte-
rane de formă cilindrică, metodă perfec-
ționată la noi în țară, autorii — inginerii
Dima, Alexandru Babeș și maistrul
solae Hopârtean — au fost distinși cu
Ordinul de Stat.

Acești oameni au chemat la viață un
proiect nou menit să joace un important
rol în vasta acțiune de industrializare a
Bazinului Troișului: sarea în soluție. Rezervă
importantă de materie primă pentru chimia
sodică din țara noastră, ea și-a des-
coperit astfel direcția noi în bogata ramifica-
re a drumului arborelui de sare.

La Borzești, în valea dominată cîndva
de coroana stejarului legendar, coloanele
metalice ale combinatului chimic îi scriu
pe ziduri noua istorie, cu fluioare de fum, pe
cerul senin.

O vom urmări într-un reportaj viitor.

Nicolae RĂDULESCU

Mozambicul luptă

Pînă nu demult reporterii din Lisabona trimiși în Mozambic nu descriau în relațiile lor decît calmul naturii, secularele ei tăceri. Cuvîntul „liniște“ revenea mereu, ca și cînd în această „provincie de peste mări“ a Portugaliei nu se întîmpla nimic. Nimic îngrijorător — păreau a spune insistent articolele din presa salazaristă. Numai că pămîntul pe care în 1498 debarca Vasco da Gama și pe care abia după secole colonizatorii portughezi au reușit să-l înlănțue nu a fost ocilit de furtunile politice ale acestui deceniu. Colonia este în prezent răscolită de evenimente consemnate cu neliniște la Lisabona.

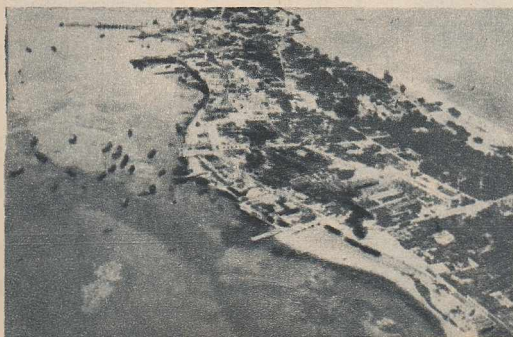
Un comunicat laconic a vestit nu demult declanșarea insurecției generale armate a poporului din Mozambic în scopul cuceririi independenței. „Lupta armată a devenit singura cale a poporului pentru a-și realiza aspirațiile la libertate și dreptate“ — sublinia comunicatul Frontului de eliberare din Mozambic.

Evenimentele din Mozambic își au punctul de pornire în situația creată de îndelungata dominație colonialistă. Un corespondent al ziarului britanic „Scotsman“ constata că „toți bărbații africani sînt obligați să presteze muncă forțată șase luni pentru un salariu minimal“. Beneficiarii acestui sistem sînt marii plantatori albi cărora li se asigură astfel forță de muncă ieftină. Dar pe lunga listă a nedreptăților, munca forțată nu este decît un singur punct. O întovărășesc: samavolnicia polițienească (cea mai mică bănuială a P.I.D.E. — poliția secretă portugheză — se finalizează în detențiune nelimitată sau asasinare fără justificare); ignoranța (97% din africani sînt analfabeți); discriminarea rasială bazată pe o legislație corespunzătoare (populația este împărțită în „asimilați“ și „indigeni“); exportul brațelor de muncă (mii de negri din Mozambic iau anual drumul minelor din Africa de Sud și Rhodesia de sud, drum — de multe ori — fără întoarcere). Și lista este departe de a fi încheiată.

Reacția autorităților la acțiunile patrioților s-a concretizat într-o suită de măsuri represive, de la obișnuitele razii cu arestarea în masă a africanilor și pînă la incendierea satelor. 7.000 de oameni au traversat râul Ruvuma refugiindu-se în Tanganyika și Zanzibar. Avioanele portugheze îi urmăresc, mitraliind firavele bărci pescărești. Apa râului poartă multe cadavre.

Știrile din Mozambic sînt puține, uneori

Vedere din avion a orașului Mozambic.

neconcludente. Marile agenții de presă amintesc rareori acest teritoriu. În schimb, la Nairobi (Kenya), dintr-un modest birou al statului-major al patrioților mozambicani pornesc comunicate ce ridică cortina tăcerii. Se pare că luptele sînt aprige, că acțiunile partizanilor au căpătat continuitate și un plus de eficacitate. Un poet de pe acele meleaguri așternea pe hîrtie versuri cu rezonanță de manifest:

„Lancea grea a străbunilor mei o ridic,
Sînt și eu dintre cei care luptă și vor
Să ajungă stăpîni ai pămîntului lor!“

E. OBREA

Vaticanul și contemporaneitatea

În cetatea Vaticanului se desfășoară de peste o lună lucrările Conciliului ecumenic, la care participă 2.510 prelați din cei 3.070 cîți au fost invitați. Potrivit unor statistici date publicității la Vatican, din cei 2.510 participanți 944 sînt din Europa, 321 din Asia, 330 din Africa, 855 din cele două Americi, iar 60 din Oceania.

Actualmente are loc de fapt cea de-a treia sesiune a conciliului, început în urmă cu doi ani. Ea prilejuiește dezbateri asupra unor probleme care, în afara fondului lor religios, sînt caracteristice pentru raporturile bisericii catolice cu lumea contemporană.

Din acest punct de vedere observatorii acordă o deosebită atenție actualelor discuții de la Vatican. „În marile bătălii ale epocii noastre, scrie ziarul francez „Libération“, și mai cu seamă în lupta pentru pace, pentru o înțelegere mai bună între oameni și regiuni, devine evident faptul că o largă adunare a prelaților din întreaga lume poate fi mai permeabilă la marile curente care animă masele de oameni... Trebuie să înregistrăm în orice caz un anumit pas înainte“.

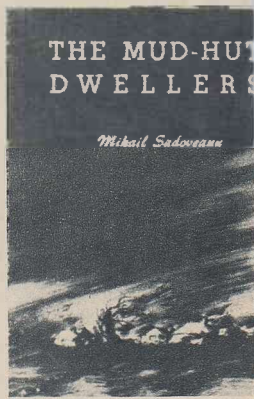
Actuala sesiune a conciliului continuă o serie de întruniri calificate drept importante în istoria bisericii catolice. În cuvîntul ținut la sesiunea întîia (din 1962) papa Ioan al XXIII-lea a cerut ca prelații catolici să nu aibă o atitudine negativă față de fenomenele noi ale contemporaneității.

Observatorii constată că la actualul conciliu se desfășoară o luptă aprinsă de opinii în probleme de interes major. Cerințele impuse de evoluția internațională și de presiunea unor pătri tot mai largi din lumea catolică întîmpină însă o opoziție foarte puternică. Astfel în timpul discuțiilor de la Vatican numeroși prelați au preconizat adoptarea „linieii papei Pius al XII-lea ca bază de orientare“ împotriva oricăror intenții inovatoare. Lupta de opinii se duce pe un front foarte larg; unii dintre prelații catolici declarîndu-se deschis împotriva oricăror modificări care — zic ei — „se depărtează de tradiția bisericii catolice“.

Cît privește perspectivele sesiunii, este de presupus că ea nu va reuși să adopte hotărîrile preconizate. Ziarul francez „La Croix“, de tendință catolică, prevede în acest sens posibilitatea convocării unei a patra sesiuni a conciliului pentru a se putea elabora textele definitive.

S. VERONA

Sadoveanu în S.U.A.

Marele nostru prozator era cunoscut nu de mult cititorilor americani prin intermediul a două lucrări traduse în S.U.A. în anii trecuți: „Povestiri de seară“ („Evening Tales“) și „Povestiri din război“ („Tales of War“). Cea mai recentă traducere din lucrările maestrului este „Bordeenii“ („The Mud-Hut Dwellers“).

Apariția în S.U.A. a creațiilor lui Sadoveanu a fost salutată cu satisfacție de presa americană, care le recomandă cu căldură cititorilor.

Să dăm cuvîntul citorva cronicari:

„Aceste cărți... ilustrează elocvent cum literatura unei țări poate fi adusă la cunoștința unor străini prin intermediul literaturii mult mai clar decît prin date statistice... Ele arată măiestrie în redarea detaliului semnificativ și putere de a delecta, prezentînd în același timp cu o adîncă înțelegere umană... Lipsesc din aceste pagini nici umorul. Este de mirare faptul că Sadoveanu este considerat de către compatrioții săi ca cel mai de seamă scriitor al lor“ — conchide săptămînalul american de cultură „Saturday Review“ într-unul din numerele sale recente.

„Mihail Sadoveanu este genul de scriitor care face o excelentă primă impresie și această primă impresie durează. Regreți nu l-ai cunoscut mai devreme. Este o plăcere să-l citești și, pentru a-l parafraza Horațiu, cu asta începe arta“ — „Kansas City Star“.

„Autorul cuprinde într-o singură pagină o întreagă viață“ — „Time Magazine“.

Cu referire la primele două traduceri „Povestiri de seară“ și „Povestiri din război“ — în Books Abroad se menționează că „Sadoveanu a exercitat o mare influență asupra literaturii române a secolului al XX-lea. Adîncă umanitate și putere de pătrundere psihologică care caracterizează opera Sadoveanu se vădesc pe larg în aceste două volume“.

De asemenea, în „Booklist of the American Library Association“ pot fi citite următoarele aprecieri despre Sadoveanu și opera sa: „... un talent înnăscut al zugrăvii vieții de țară și a situației grele a poporului sub jugul boierilor. Caracterizate prin simplitate și căldură, aceste lucrări sînt bine alese în cadrul programului de schimburi culturale. Ele vor contribui la o mai bună cunoaștere a României și a romînilor“

N. RĂZVA

Doă din lucrările furate de la vila Albani-Chigi: „Fornarina” aparținând școlii lui Rafael și „Cap de bătrîn” de Ribera.

Disputatele excepții

16 noiembrie este cel de-al doilea termen văzut pentru depunerea listelor de „excepții” — mărfuri care să nu fie incluse pe agenda tratativilor din cadrul G.A.T.T. între S.U.A., pe de o parte, și țările Pieței Comune, pe de altă parte, în problema reciprocității reciproce a tarifelor vamale (așa-zimta rundă Kennedy). „Excepțiile” constituie după disparități (nivelul inegal al tarifelor vamale), cea de-a doua mare problemă a acestor tratative, întrucât, cum sublinia săptămânalul economic vest-german *Der Volkswirt*, „o disparitate este numai o mătăte de excepție pentru una din cele două părți care participă la negocieri”. De aceea importanța acordată acestei probleme nu este chiar și numai din faptul că atât o parte cât și cealaltă doresc să excludă de la negocieri o serie de produse de prim ordin. Astfel, de pildă, cercurile industriale ale Pieței Comune au cerut prin C.E.C.O. (Comunitatea Europeană a cărbunelui și oțelului) acceptarea de la reducerea tarifelor a oțelului și a cărbunelui, invocând în sprijinul acestei doleanțe faptul că S.U.A. au cerut în rândul lor excluderea petrolului și derivatelor sale de pe lista tratativilor. Într-adevăr, țările Pieței Comune sînt nemulțumite de politica vamală, protecționistă, a S.U.A. în ce privește importurile de petrol, politică ce are drept consecință o adevărată crampă a prețurilor de concurență în Europa occidentală.

„Cînd, la începutul anului 1959, Statele Unite au introdus contingentarea riguroasă a importurilor de petrol brut și de produse rafinate — scrie vicepreședintele Federației Franceze a carburanților, W. Schreiber, în *Le Monde* — piețele europene nu au reușit imediat consecințele grele ale acestei măsuri, deoarece criza Suezului abia luase firșit, iar țările (vest) europene aveau nevoie să-și refacă stocurile și să-și re-ăsească ritmul obișnuit de activitate.

În ultimul timp însă, a început să se constate că măsura amintită mai sus are ca efect dezechilibrarea periculoasă a piețelor petrolului ale lumii (capitaliste — n.n.)...

«Runda Kennedy» care va avea loc în curînd — trebuie să permită o confruntare generală a tuturor problemelor create în urma măsurilor luate de diversele țări participante».

W. Schreiber arată că deși nu s-a stabilit încă lista problemelor care vor fi discutate în cadrul conferinței, se afirmă că americanii vor cere să se excludă discutarea problemei petrolului. Și adaugă: „Ne îngăduim să punem întrebarea: de ce? De ce se poate discuta problema puilor de găină, iar problema petrolului nu?”

Așadar, problema produselor ce urmează să fie incluse pe lista „excepțiilor” se vedește să fie deosebit de disputată. Ceea ce-l determină pe corespondentul din Geneva al lui *Financial Times* să prevadă o nouă amănare a depunerii listelor de „excepții”...

I. CIOARĂ

Furtul de la Albani-Chigi

Să fie vorba de un furt comandat? Polițiștii nutresc speranța că de astă dată hoții de tablouri n-au fost în solda organizațiilor specializate în furturile operelor de artă. Pentru orice eventualitate a fost anunțat Interpol-ul și avertizate toate posturile de frontieră italiene.

Dar să vedem despre ce este vorba. Cu cîtiva vreme în urmă făptași necunoscuți au jefuit vila Albani-Chigi din Roma. Escaladînd un zid înalt de patru metri, hoții au pătruns în marele parc al vilei, întins pe o lungime de un kilometru. Clădirea din parc, ținta hoților, este ea însăși o operă de artă și a fost construită în secolul al XVIII-lea de Carlo Marchioni, la cererea cardinalului Alessandro Albani, pasionat colecționar de opere de artă. În 1852, după un secol, ea a fost cumpărată de principii Chigi, iar în 1856 de familia Torlonia.

Formînd o piramidă vie — altfel accesul le-ar fi fost imposibil — hoții au intrat în pinacotecă. După începerea cercetărilor, poliția a declarat ziaristilor: „Noi credem că lovitură a fost organizată de niște hoți oarecare. Poate că necunoscuții au asaltat vila sperînd că vor găsi aur și argintărie. Printre altele, ei au furat un aparat fotografic de mărît, pe care l-au lăsat apoi în stradă. De ce n-au dat atenție celor mai valoroase capodopere? De ce au lăsat neatînse lucrări semnate de Rembrandt, Van Dyck, Tintoretto? Au acționat ca niște incompetenți”. Într-adevăr, hoții și-au limitat raza de acțiune la o galerie de la ultimul etaj, fără să intre în încăperile unde erau expuse opere de Luca Giordano, Perugino, Tintoretto, Van Dyck și Guercino. Totuși această neglijență nu poate fi consolatoare. S-au furat 15 pinze în valoare de sute de milioane de lire. Printre tablourile dispărute se numără: „Transfigurație” — atribuit lui Rafael, „Ecce Homo” și „Addolorata” de Guido Reni, „Popas în Egipt” de Francesco Albano, „Fornarina” aparținînd școlii lui Rafael, „Madonă cu pruncul” de Pompeo Battoni, „Cap de bătrîn” de Ribera și alte lucrări semnate de Francesco Guardi, Marcello Venusti, Francesco Albano ș.a. În graba lor, hoții au abandonat, deteriorîndu-le, două pinze: „Coborîrea de pe cruce” de Polidoro și „Madonă cu pruncul” de Van De Welf.

Poliția italiană investighează persoanele care au vizitat în ultimul timp pinacoteca și pe vînzătorii de tablouri. Sînt speranțe că organizatorii acestei lovituri vor fi prinși dacă ei nu au comis lovitură la comanda cuiva. În caz contrar, speranțele se vor dovedi neîntemeiate, deoarece descoperirea furtului s-a făcut după prea multe ore de la comiterea lui. Timp suficient pentru ca pinzele să fi trecut frontierele Italiei și să se fi îngropat în cine știe ce colecție particulară, departe de ochii publicului.

I. CORIBAN

Reclama „subliminară”

Noțiunea de cinematograf „subliminar” apare pentru prima dată în 1956, în S.U.A., ocazionată de realizarea unor experiențe de proiectare pe ecran a unor imagini subliminare. Ce sînt imaginile subliminare?

Ochiul omenesc poate percepe conștient 24 cadre cinematografice pe secundă. Dar cînd în loc de 24, numărul lor este de 27, 28 sau 30, deși imaginile devin propriu-zis invizibile, sînt totuși recepționate de scoarța cerebrală în mod inconștient. Prea rapidă pentru a fi înregistrată de ochi, imaginea subliminară își face drum spre conștiință fără a trece prin filtrul rațiunii.

Unele firme comerciale au avut ideea ingenioasă de a folosi imaginea subliminară pentru a face o reclamă căreia — din motivele arătate mai sus — i se rezistă greu. Metoda constă în intercalarea unor cadre publicitare subliminare, deci, am putea spune invizibile, în filme obișnuite. Biroul național de invenții al S.U.A. a brevetat un patent pentru folosirea acestui procedeu în scopuri comerciale. Rezultatele?

După prezentarea unui film în care s-au intercalat asemenea imagini, lăudînd publicului spectator un anume soi de înghețată — relatează ziarul italian „Paese sera” — numărul consumatorilor de înghețată din rîndurile celor ce văzuseră filmul s-a dublat. Iar în zilele în care un cinematograf new-yorkez a folosit același procedeu de reclamă în favoarea sifonului produs de o anume firmă, vînzarea lui în sala respectivă a crescut cu 85%.

Această metodă întîmpină însă opoziție în opinia publică, întrucît se consideră că reclama subliminară, neadresîndu-se reactivității proprii fiecărui individ, violînd conștiințele, constituie o specie profund imorală a genului.

Ca să se ajungă la această înaltă treaptă a ingeniozității publicitare a fost nevoie de aproape cincizeci de ani. Căci cele dintîi experiențe în care s-a folosit tehnica imaginilor subliminare datează din 1915, an cînd savantul german Petzel a folosit pentru prima dată acest procedeu pentru sondarea procesului de gîndire al unor psihopați.

„În cîtiva ani — comenta «Paese sera» — realizarea filmelor cu reclame «subliminare» va atinge perfecțiunea, iar practica «senzațiilor subconștiente» va deveni generală”.

D. BRUDEA

40.000 exponate

Muzeul etnografic din Varșovia sărbătorește anul acesta 75 de ani de la înființare.

Înainte de război, acest muzeu poseda o frumoasă colecție de obiecte de mare valoare, ilustrînd cultura tradițională a Poloniei. Exponatele erau obiecte legate de datini și obiceiuri tradiționale străvechi (măști, ouă de paști, bastonul tradițional al primarului satului), precum și colecții de broderii, costume, centuri, vase de lut, sculpturi în lemn. O secție aparte o formau monumentele etnografice ale populației evreiești de pe teritoriul polonez. În 1939 totul, inclusiv cataloagele și documentarea fotografică, a fost ars de către invadatorii nazisti. După război Muzeul etnografic a trebuit să reia totul de la capăt. La ora actuală numărul colecțiilor depășește pe cel de dinainte de război, cu toate că, evident, înlocuirea celor pierdute a fost imposibilă. După război muzeul a fost instalat în palatul Mlociny, în apropiere de Varșovia.

Dar curînd această clădire s-a dovedit necăpătoare pentru cele 40.000 de exponate și, în plus, depărtarea de oraș era un obstacol în calea popularizării lor. S-a început construirea unei noi clădiri corespunzătoare.

Cu ocazia celei de-a 75-a aniversări de la înființarea muzeului în sălile lui s-a deschis o expoziție de artă folclorică din întreaga lume. Aci se află obiecte provenind din Africa, Australia, Oceania, America de Sud, Asia.

Paradă a modei la cercul polar

O seamă dintre oaspeții celui de-al doilea Tîrg internațional de la Helsinki au avut prilejul să fie martorii uneia din cele mai puțin obișnuite parade ale modei. După ce au zburat cu avionul de la Helsinki la Rovaniemi, un centru lapon din extremul nord al Finlandei, ei au plecat mai departe cu un autobuz pînă la un punct... pe cercul polar. Aici, într-un sat lapon, într-un cadru autentic polar, printre corturi din piei de animale, focuri de tabără, reni și bineînțeles — mulți curioși localnici, a avut loc, „cea mai nordică paradă a modei din lume.“ Industria finlandeză de confecții a prezentat cu acest prilej cele mai reușite modele ale sale pentru iarna 1964-1965. Se pare că reușita acestei manifestări i-a determinat pe organizatori să hotărască și pentru viitor ca prezentarea modei finlandeze de iarnă să aibă loc în peisajul alb al cercului polar.

Eșecul Bull

După o perioadă de convulsii — un an — cea mai importantă societate franceză de ansambluri electronice, Compagnie des machines Bull, a cedat în fața persistentelor presiuni ale lui General Electric, devenind partenera gigantului american.

„Broasca poate să se umfle, dar nu va atinge niciodată mărimea unui bou“ — l-au citat cu sarcasm pe La Fontaine comentatorii economici, în legătură cu „afacerea Bull“. Speculațiile au pornit chiar de la analiza dezvoltării acestei societăți.

Un oarecare Georges Vieillard cumpără în 1931 brevetele inginerului norvegian Bull, care inventase mașina de calculat cu fișe perforate. Strîmțorat bănește, el apelează la proprietarul unei papetării, Calliès, și-l convinge să construiască mașini cu fișe. Prima mașină Bull se bucură de succes, iar prin 1955 prestigiul companiei se afirmă în Europa, pe ale cărei piețe desface 60% din produsele sale. Această expansiune părea cu atât mai extraordinară cu cît în 1960 socie-

tatea franceză punea piciorul în America și înființa la New York „Bull Corporation of America“. Se părea că Bull intenționa să-și învingă adversarii pe propriul lor teren.

Bull își făcuse destul de zgomotos intrarea în domeniul calculatoarelor electronice în 1951. Gamma 3 întrecea calculatorul 604 produs de „I.B.M.“ datorită minunatei sale diode cu germaniu. Este momentul dezlănțuirii unei acerbe concurențe.

Dar „marea lovitură“ trebuia s-o dea Gamma 60, o mașină enormă pe care compania a început s-o pregătească încă înainte de 1960 și pe care a plătit-o pînă la urmă foarte scump. Pentru construcția ei au fost puse la dispoziție uriașe resurse financiare, o mare parte a cercetărilor științifice și cei mai buni ingineri. Circuitele sale electronice au făcut apel la semiconductori, diode și transistori. Fișa perforată a fost suplimentată cu o panglică magnetică. S-au utilizat ferite rar întîlnite la mașinile americane. „Memoria“ mașinii putea să stocheze 135.000 de litere sau 200.000 de cifre. Dar, în 1961, cînd a apărut, acest monstru electronic nu și-a găsit cumpărători. Din excelenta mașină s-au vîndut abia cîteva exemplare. S.N.C.F., care cumpăraseră una din ele, s-a chinuit luni de zile ca să formeze un personal destul de calificat pentru a putea lucra cu Gamma 60. Criza se dezlănțuise.

La început, Confederația Generală a Muncii a cerut naționalizarea societății. Aceasta ar fi fost singura măsură de salvare. Ministrul de finanțe însă a propus doar un ajutor sub forma unor contracte de studii. Au intervenit și cîteva bănci franceze (Banque des Pays-Bas, Caisse des dépôts), dar, în ultimă instanță patronii lui Bull au preferat alianța cu... General Electric. Marele trust american se oferise de altfel încă din decembrie 1963 să se asocieze cu compania Bull, fiind dispus să accepte și o participare minoră, reprezentînd numai 20% din capitalul total al companiei. Acum însă, cînd compania Bull este măcinată de criză, cînd a început să-și concedieze personalul, partenerul american și-a schimbat pretențiile — partea sa de capital în „afacerea Bull“ (inclusiv cele trei societăți-pui ale acesteia) fiind de aproximativ jumătate. Cu aceasta „soluția franceză“ în domeniul mașinilor electronice a eșuat — constatată presa franceză. Care va fi destinul societății Bull nu este prea greu de prevăzut, dacă facem anatomia colosului General Electric. Fondat în 1892, General Electric este astăzi unul din primele monopoluri capitaliste. Ca mîna de lucru (264.000 persoane) este ca mărimea al treilea din S.U.A.; al patrulea ca cifră de afaceri: 4.918 milioane dolari (1963); al optulea după beneficiile realizate. General Electric fabrică două sute de mii de diverse produse în 79 de uzine situate în S.U.A., Canada și Puerto Rico.

Cu afacerea Bull, General Electric și-a realizat o intenție veche: implantarea de filiale în Europa. Expansiunea capitalului american continuă deci...

B. CORNEA

Operația Ayacucho

În noaptea de 6 decembrie, 5.000 de infanteriști și 1.500 de parașutiști din S.U.A., Peru, Bolivia, Columbia, Venezuela, Paraguay și Argentina vor înainta pe cărările junglei și se vor strecura prin defileurile munților, îndreptîndu-se spre mica localitate peruviană Ayacucho. Revista „Novoe vremea“, care relatează cele de mai sus, arată că ei vor fi urmați de unități de artilerie,

tancuri și rachete. Așa va începe deci „operația Ayacucho“, denumire dată manevrelor comune ale forțelor terestre, navale și aeriene ale țării amintite, manevre ce vor dura șapte zile și despre care corespondentul din Lima al agenției Reuter spune că „vor reprezenta cea mai mare concentrație de forțe militare văzută vreodată în America de Sud“.

Care sînt motivele acestei acțiuni? Potrivit organizațiilor operației Ayacucho, scopul ei este acela „de a coordona activitatea cu mandamentul mixt și a statelor majore Unii dintre participanții la viitoarele manevre sînt însă mai expliciti. Generalul Juan Carlos Onganía, de pildă, comandantul forțelor terestre argentiniene, a declarat că scopul acestora este de a perfecționa metodele „de combatere a subversiunii“, iar generalul columbian Fajardo, reîntors recent din S.U.A., unde a avut loc o conferință pentru punerea la punct a operației, a declarat că s-au studiat „planurile pentru supraîmărea mișcărilor revoluționare“. Aceste declarații lămuresc atât natura operației amintite, cît și motivele pentru care alegea centrul manevrelor s-a oprit asupra orașului Ayacucho — loc ideal pentru trimiterea de detașamente de pedepsire în regiunile Columbiei (unde au loc mișcări țărănești în Peru (unde indienii cer pămînt), în Bolivia (unde mișcarea opoziționistă crește Operația Ayacucho este evident menită să intimideze popoarele latino-americane și să le silească să renunțe la lupta pentru drepturile lor.

Misterul din Labînkir

„Pe măsură ce se apropia, mă simțeam cuprins de o amorțeală ciudată. Încălezi de groază, nu mai puteam face nici o mișcare. O imensă masă de un cenușiu închis abia depășind suprafața apei, se îndrepta spre noi... Așa își notează geologul sovietic Viktor Tviordohlebov întîlnirea cu animalul misterios care trăiește într-unul din lacurile de pe podișul Sordonnoh, regiunea Oimeakon a R.S.S.A. Iakute, în apropiere de polul frigului.

Coborînd malul pietros și abrupt al lacului Vorota aflat în apropiere de Labînkir geologul Tviordohlebov și Bașkatov, participanții la o expediție științifică, au zărit într-o zi — cam la jumătate de kilometru de ei — o făptură ciudată, al cărei trup semăna cu un uriaș butoi de tablă lucitoare pe partea dorsală se vedea o aripă înotoătoare în formă de corn cu vârful aplecat îndărăt.

Încercînd să explice prezența acestui animal ciudat, Tviordohlebov a emis ipoteza că podișul Sordonnoh a luat naștere în urma unei catastrofe survenite acum cîteva mii de ani. O ridicare a scoarței terestre a izolat atunci — după părerea geologului — cursul superior al mai multor riuri din bazinul mării Ohotsk, a creat lanțul de munți Suntar-Aiat și a deviat cursul apelor spre Oceanul Înghețat de Nord. Potrivit acestei ipoteze, aici ar putea exista o floră și faună specifice bazinului coastei siberiene a Pacificului. El socotește deci că monstrul poate fi o balenă adaptată la traiul de apă dulce. Dar ca să se hrănească, animalul acesta ar avea nevoie de 150-200 kg pește pe zi, cantitate pe care lacul Labînkir singur nu i-ar putea-o asigura. V. Tviordohlebov presupune însă că la o adîncime de circa 60 m lacurile podișului Sordonnoh comunică subteran ceea ce i-ar îngădui animalului să treacă dintr-unul într-altul.

O altă ipoteză susține că ar fi vorba de o făptură ce ar descinde direct din animalele care au populat Pămîntul acum 60 sau 70 de milioane de ani.

După expediția din care făcea parte Viktor Tviordohlebov, alte trei expediții au vizitat podișul Sordonnoh, confirmînd prezența animalului misterios din lacul Labînkir. Cu toate acestea taina nu a putut fi încă lămurită. Recent o nouă expediție științifică la care iau parte biologi, geologi, paleontologi și geografi — a pornit spre podișul Sordonnoh pentru a întreprinde un amănunțit studiu subacvatic al lacurilor.

H. DUMITRU

În îndeplinirea mărețelor sarcini ale construirii comunismului, în lupta pentru deslușirea tainelor Cosmosului, omul sovietic are un aliat de nădejde: știința.

Acum, la 47 ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, 40.000.000 de elevi și 3,5 milioane de studenți sovietici asaltează citadelele culturii și științei. Printre ei sînt mulți care, încă de pe acum, se pregătesc să lucreze la complicatele mașini pe care omul le-a învățat să „gîndească” în folosul său.

Școala medie nr. 52 din Moscova este o școală de un fel deosebit, o adevărată pepinieră de viitori matematicieni.

**VIITORII
STĂPÎNI AI
„CREIERELOR
ELECTRONICE”**

VIITORII STĂPINI AI CREIERELOR ELECTRONICE

— VEP-2 a intrat în funcțiune; fasciculele de energie dirijate vor dezvolta, la punctul de contact, două miliarde de electron-volți — energie care practic nu poate fi obținută cu acceleratoarele clasice.

— La Dubna și la Geneva savanții sovietici fac comunicări revelatoare în legătură cu o realizare remarcabilă: la centrul științific din Novosibirsk s-a obținut plasmă la aproape 100.000.000 de grade.

Mașinile electronice de calcul au jucat un rol important în aceste realizări. Un alt aspect:

— La unul din institutele sovietice de cinetică și combustione mașina electronică „M.N.-14” reproduce cu rapiditate uimitoare modele de procese chimice, furnizând

specialiștilor datele necesare privind temperaturile și compozițiile cele mai avantajoase ale reactivilor. Etc., etc.

Centrele de calcul electronic din Uniunea Sovietică sînt în plină activitate, intervenind eficient în rezolvarea unor complexe probleme din nenumărate domenii de activitate. În săli imense, unde nu înțelnești uneori nici un om, aparatele zbîrnăie neconștient, lămpile de control clipesc sub impulsul unor baghete nevăzute, cifrele apar și dispar vertiginos pe felurile cadrane. Tot ce se petrece în aceste minunate „creiere electronice” este strîns legat de matematică.

Matematica a reprezentat întotdeauna un stimulent al progresului; ea servește astăzi drept limbaj științific indispensabil celor mai înfrăznete realizări. În epoca zborurilor cosmice, nevoia de cadre tot mai calificate pentru făurirea și minuirea complexelor mașini electronice impune crearea condițiilor pentru dezvoltarea unor adevărate pepiniere de viitori matematicieni.

În Uniunea Sovietică, unde învață în fiecare an aproape 40 milioane de elevi, una din preocupările de bază o constituie orientarea tineretului spre științele exacte. Sarcinile ce stau în fața economiei și științei sovietice au determinat crearea unor noi tipuri de școli chemate să asigure instruirea elevilor la un nivel superior. Astfel, în urmă cu oțiva ani a luat ființă la

Moscova prima școală medie (nr. 52) cu profil matematic, care a devenit curînd ves în capitala sovietică. O școală asemătoare funcționează la Novosibirsk, un încă din clasa întâi, copiii învață să familiarizeze cu principiile programatice matematice. Astfel de școli pregătesc ca pentru marile mașini de calcul electronice.

La școala nr. 52, începînd cu clasa IX-a, matematicii îi sînt rezervate patru ore pe săptămîină ca într-o școală obișnuită, ci opt ore. Planul de învățămînt cuprinde: teoria mașinilor matematice; programarea; metodele calculului prin aproximații; elemente ale calculului probabilităților; practica la mașini mari de calcul.

Interesul pentru matematici și pentru tehnică se simte la fiecare pas. Elevii din clasele superioare se grăbesc să-i convîngă pe vizitatorii școlii să treacă neapărat la cabinetul de electrotehnică unde viitorii matematicieni prezintă numeroase „crări originale”.

— Cînd am venit pentru prima oară — declară profesorul Anatoli Bakușin — mă întrebam dacă voi izbui într-adevăr să-i pregătesc pe elevii mei să lucreze la mașinile mici cu claviatură. Acum nu mai cape nici o îndoială că sîntem în măsură să pregătim specialiști nu numai pentru mașinile mici, dar și pentru aparatele electronice mari de calcul.

In „orașul științei”, Novosibirsk, funcționează una din primele școli medii cu profil matematic din U.R.S.S. În fotografie: clădirea filialei siberiene a Academiei de Științe a U.R.S.S.

Elevii din clasa a XI-a care au făcut practica la Centrul de calcul al Universității de Stat din Moscova au îndeplinit cu succes sarcinile ce le-au fost trasate, iar unii dintre ei au prezentat chiar lucrări proprii.

— După terminarea studiilor — spune elevul Kiril Andreev — voi intra ca programist la centrul de calcul și în același timp voi da examenele la secția fără frecvență a Facultății de mecanică-matematică a universității. Ziua voi lucra, iar seara voi învăța.

La rîndul său, Serioja Starțev nu se mulțumește cu matematica pură, pe care o consideră prea aridă, și își manifestă interesul deosebit pentru studiul fizicii. Eleva Tania Soboleva declară că, deși îi place să studieze programarea, este totuși hotărîtă să urmeze biologia. Tania este fiica academicianului sovietic Sobolev. „Părinții mei — spune ea — m-au convins să mă înscriu la școala cu profil matematic deoarece ei consideră că fără matematici nu se poate dezvolta nici o știință modernă. Acum sînt întrutotul de aceeași părere; abia după ce voi termina această școală și voi lucra un timp ca programistă, voi pleca la Novosibirsk pentru a urma cursurile Facultății de biologie. De altfel,

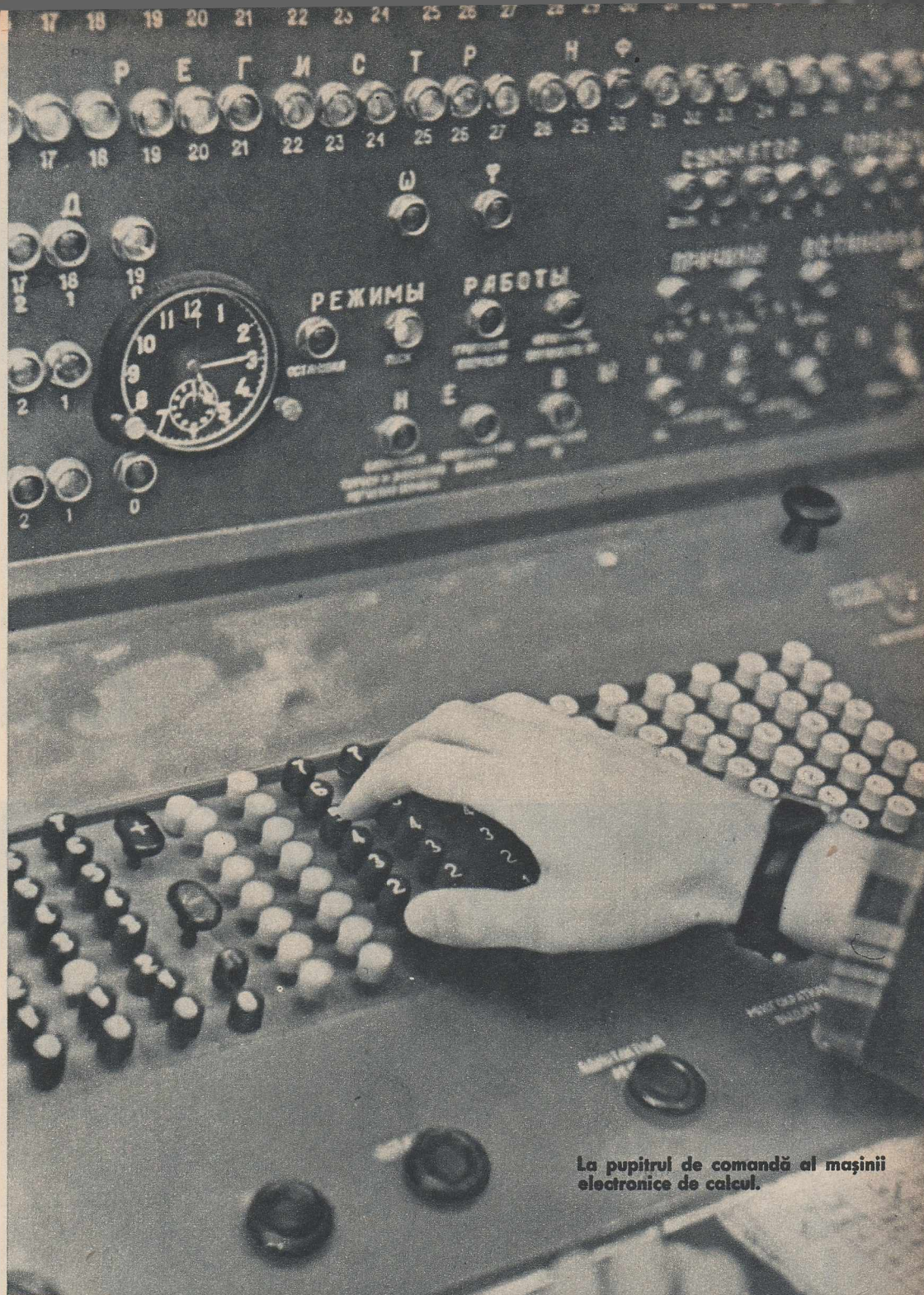
și acolo se predă în primii ani matematica, așa încât ceea ce învăț în prezent îmi va prinde foarte bine“.

În fiecare an ies pe porțile școlii nr. 52 numeroși specialiști capabili să strunească mașinile de calcul electronice.

— Absolvenții noștri — spune directorul școlii nr. 52 — vor trebui să cunoască principiile fizice și tehnice de bază ale funcționării acestor mașini, regulile de întocmire a programelor de complexitate medie, principalele metode de rezolvare numerică a celor mai importante probleme matematice — sisteme de ecuații liniare, ecuații algebrice și transcendentă, metodele de control al desfășurării calculului la mașini, precum și sistemul de automatizare a programării.

În prezent, pentru orele de practică școala nr. 52 din Moscova folosește două baze de producție: centrul de calcul al Facultății de mecanică-matematică de pe lângă Universitatea de Stat din Moscova și cele de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S. În curând însă, într-una din sălile acestei școli moderne urmează să fie instalată o mașină electronică de calcul — este adevărat, de proporții mai reduse — și, în felul acesta, elevii vor putea să-și facă practica chiar la locul de învățatură, fiind în măsură să execute și unele comenzi speciale pentru diferite alte instituții...

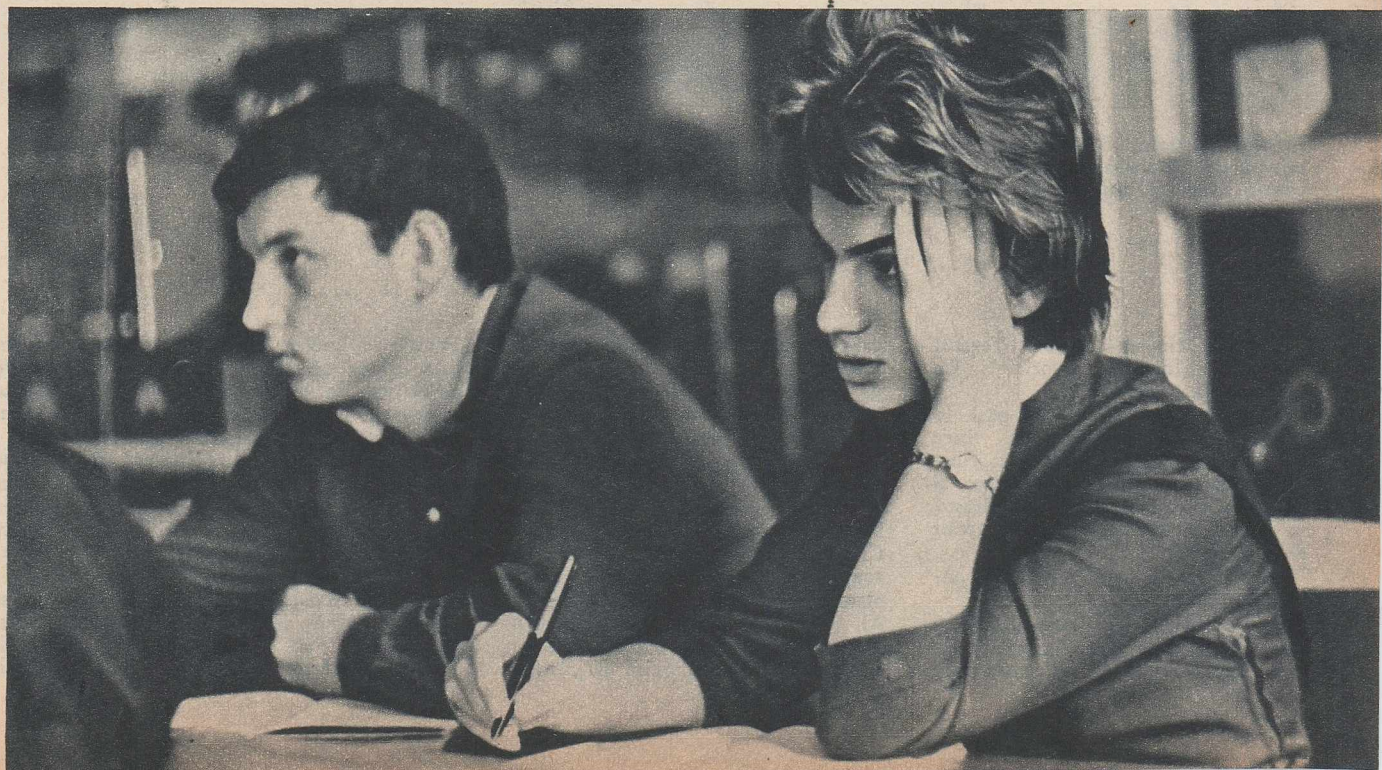
Adrian NICULESCU

La pupitrul de comandă al mașinii electronice de calcul.

„Ural-2“ știe să calculeze cu precizie.

Tania Soboleva: „Fără matematică nici o știință nu ar putea merge înainte“.

afis clujean 1964-65

Tensiune dramatică pe scena Teatrului maghiar de stat din Cluj prilejuită de „Stafeta nevăzută” a lui Paul Everac în interpretarea lui László Gerő (Dobrian), Bereczki Iulia (Eta) și Szabo Lajos (Sturzu).

Tenorul Traian Popescu de la Opera română, „Pădurea vulturilor”.

Toamnă clujeană, 1964. Teatrul Național, „Intrarea actorilor”. Ce se întâmplă oare aici?

Pe scenă se fac primii pași la „Constructorul Solness” de Ibsen — piesă care zugrăvește tragica ciocnire dintre generația care pierde și tinerețea care-i ia locul — firește, în condițiile sociale în care a trăit și scris Ibsen.

— Ce aduce noua stagiune publicului dv.?

— Un repertoriu variat, interesant, structurat după necesitățile unui teatru național, un repertoriu

care dorim să întâmpine și să satisfacă dorințele publicului nostru — un public format, pretențios — ne-a spus Vlad Mugur, prim-regizor al Naționalului clujean. Pe scena noastră, noua stagiune aduce din literatura dramatică românească contemporană „Steaua polară” a lui Sergiu Fărcășan, și „Fii cuminte, Cristofor!” a lui Aurel Baranga; am contractat de asemenea alte patru piese originale cu Horia Lovinescu, Al. Voitin, Al. Mirodan și Teofil Bușecan; vom monta și „Omul cu mârțoaga” de Al. Ciprian și „Anton

Pann” de Lucian Blaga. Din literatura dramatică străină contemporană și clasică, în noua stagiune vor fi înscenate „Ondine” de Giraudoux, „Fizicienii” de Dürrenmatt, „Romeo și Julieta” și „Henric al IV-lea” de Shakespeare, precum și „Ifigenia în Aulida” de Euripide. Mai putem adăuga spicuri din reluările stagiunii precedente: „Citadela sfărmată”, „Surorile Boga” și „Febre”, „Adam și Eva”, „Tache, Ianke și Cadîr”, „Apus de soare”, „Puterea întunericului” și „Unchiul Vania”, „Orfeu în infern” și altele.

În continuare, Vlad Mugur și exprimat speranța că piesa lui Ibsen „Constructorul Solness”, va prileji creații deosebite vîrfurilor actricești ale teatrului, în timp ce „Romeo și Julieta” — tinereții actricești de teatru. Cît privește reprezentarea c. podoperei lui Euripide, datorită mării ei valori și problemelor de v. b. b. mișcare scenică, gestică și di. ție pe care le ridică, repetițiile acest spectacol vor constitui o ad. v. v. v. școală de teatru; piesa v. v. fi de altfel studiată de întregul c. lectiv de actori și regizori.

Gheorghe Gherasim și Zighi Al. Munte de la Naționalul clujean — două interesante apariții în „Se caută un vinovat”.

Și acum la Opera de stat din Cluj.

— Tovarășe Traian Popescu, melomanii clujeni — și nu numai clujeni — vor să afle noutăți. Și cum peșera dv. și-a făcut o tradiție din promovarea lucrărilor românești contemporane...

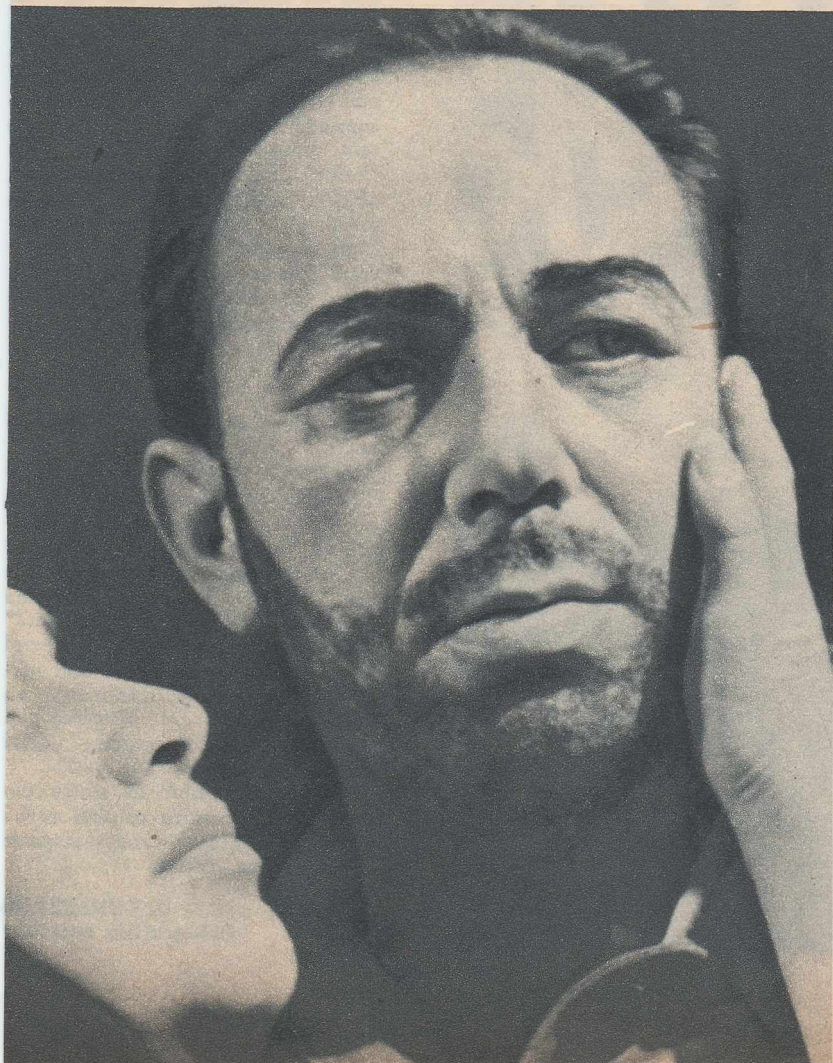
— Da, cu plăcere. Premiera peșera a operei românești „Pădurea culturilor” de Tudor Jarda, artist merit, a și avut loc. Urmează o nouă montare a operei „Pană Lesea Rusalim” de Paul Constantinescu, apoi „Samson și Dalila” și

„Visul unei nopți de vară” după Shakespeare, de Benjamin Britten, cunoscutul compozitor englez. De asemenea, între „Samson” și „Visul” vom monta un spectacol de balet: „Întoarcerea din adâncuri” pe muzica lui Mihail Jora.

La două premiere românești, la o lucrare clasică de valoare cum e „Samson și Dalila”, la o lucrare contemporană care a făcut vîlvă acolo unde a fost reprezentată, cum

B. DUNĂREANU

(Continuare în pag. 16)

◀ **Exerciții de mimă la Teatrul de păpuși.**

e „Visul unei nopți de vară“, se mai adaugă lucrări din repertoriul de bază al operei din Cluj, care include 33 de opere și balet.

★

La Teatrul maghiar de stat din Cluj premiera stagiunii a fost „Stațeta nevăzută“ a lui Paul Everac în regia lui Gheorghe Harag și scenografia lui Tiberiu Erdős. Că și în anii precedenți, repertoriul e interesant: „Șeful sectorului suflete“ de Al. Mirodan, „Privire de pod“ de Arthur Miller, „Suflete tari“ de Camil Petrescu. Urmează „Femeia îndărătnică“ de Shakespeare, „Tragedia omului“ de Imre Madach, „Romulus cel mare“ de Dürrenmatt. Din reluări: „Vizita bătrânei doamne“ de Dürrenmatt și „Tartuffe“ de Molière. Forțele actricești de aici au fost întărite prin prezența artistului poporului Kovacs Gyorgy.

Nu mai puțin interesant se anunță a fi programul Operei maghiare de stat din Cluj, care și-a deschis stagiunea cu „Maestrii cântăreți din Nürnberg“, sub bagheta dirijorului Ronai Anton, artist emerit. În continuare Opera maghiară din Cluj înscrie în repertoriul său, în premieră pe țară, poemul coregrafic „Întâlnire în beznă“ al compozitorului clujean Ervin Junger. Repertoriul curent al noii stagiuni, noutăți și reluări, va cuprinde 42 de opere și balet din care amintim: „Rigoletto“, „Don Carlos“, „Falstaff“, „Dama de pică“, „Fidelio“, „Carmen“. Vor urma în premieră: „Capcana“ de compozitorul clujean V. Demian și două lucrări scenice ale lui Bela Bartok: opera „Castelul prințului Barba-Albastră“ și baletul „Mandarina miraculoasă“.

★

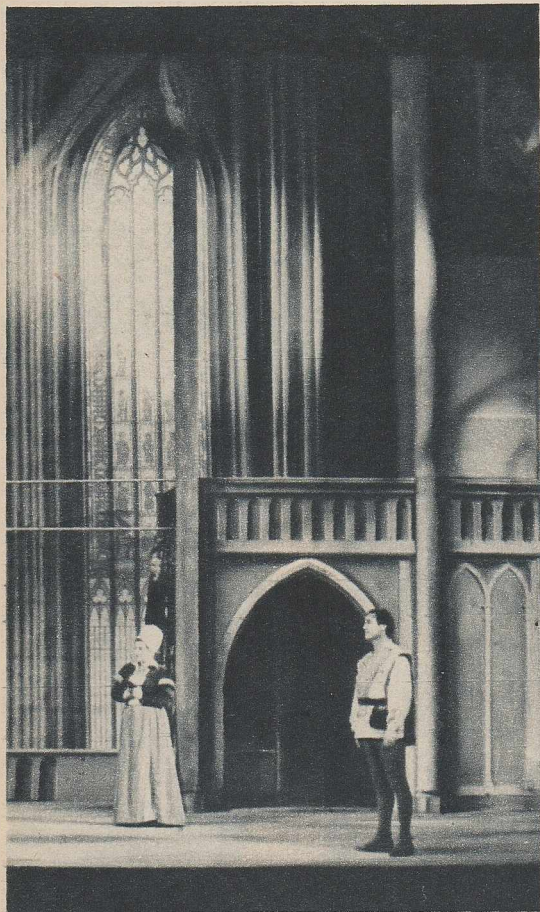
Și acum, câteva vești pentru cei mici.

Regizorul Vasile Dan, directorul Teatrului de păpuși din Cluj, se grăbește să ne împărtășească din surprizele pregătite publicului minor:

— Repertoriul nostru este alcătuit din „Elefanțelul curios“ de Nina Cassian, „Visul unei nopți de vară“ după Shakespeare, și „Maestrul Bîrr“ de Gheorghe Mekes. Mai pregătim un spectacol folcloric și un recital Arghezi. De asemenea un spectacol muzical intitulat „Mari compozitori pentru copiii mici“.

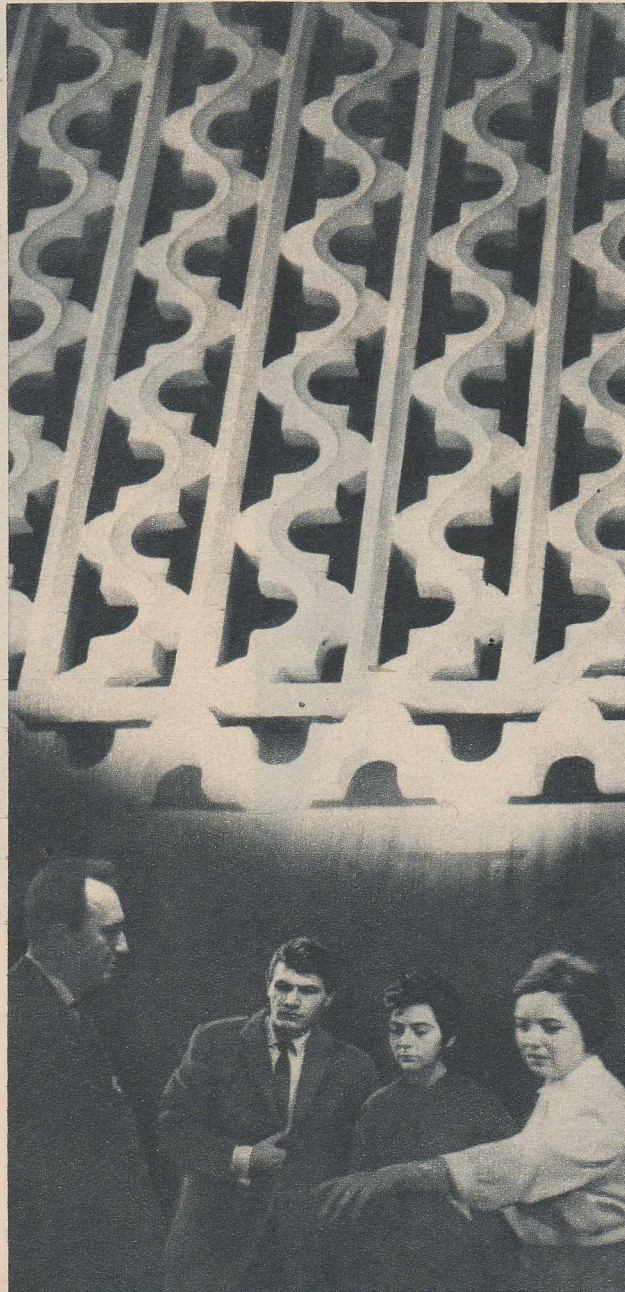
Așadar, iubitorilor de teatru din acest puternic centru cultural care-i Clujul li se oferă în noua stagiune un afiș bogat, variat.

B. DUNĂREANU
Fotografiile autorului

▲ „Maestrii cântăreți din Nürnberg“ pe scena Operei maghiare de stat din Cluj.

Primii pași ai „Constructorului Solness“ sînt făcuți de Vlad Mugur, Gheorghe Motoi, Melania Ursu și Silvia Popovici.

carpeta

Marea — enormă, fremătătoare — este acolo de unde vîntul aduce norii. Dacă îți miște puțin ochii, poți vedea că norii sînt îmbibați cu nuanța aceea unică, opal-verziie, a valurilor marine.

Dar marea nu se vede. În fața ei se ridică idul munților cu vîrfuri roz-zaharoase. Doar vîntul aduce parfumul țărurilor îndepărtate și misterioase, al florilor necunoscute și al vegetației lebordante, cu ceva sfidător în frumusețea-i originală. Și mai aduce aroma tare a algelor și a erbelor de stropi sărați.

Culmile de munte roz-zaharoase sînt brodate pe arpetă prinsă cu grijă deasupra patului Liudei, n oada mare a căminului.

Seara, Liuda se uită mult, mult la carpetă și u toată făptura ei adulmecă vîntul. Uneori își asă capul pe pernă și vorbește încet și nostalgic :

— Ei, fetelor, cînd om termina aici lucrul, am să plec. Direct pe malul mării. Am să ascult cum ipă pescărușii. Am să împletesc cununițe de nagnolii. Am să adun scoici sidefate. Iar noaptea am să privesc stelele. Știți ce stele sînt pe acolo? Mari și pufoase ca niște... ca niște pisoi le aur.

Fetele rîd. Nici una n-a văzut marea albastră. Nici una nu știe ce fel de stele sînt pe acolo. Poate că într-adevăr seamănă cu niște pisoi de aur.

Fetele se opresc din rîs și cad pe gînduri. Ochii lor capătă o expresie asemănătoare, devin înnegurați și visători. Probabil fiecare se imaginează lîngă marea albastră.

Ciudată mai e și Liuda asta! Ce-i trece prin minte!

Orice om normal vede în carpetă numai pădurea, munții și pe cei trei cerbi la izvor. Pe cînd Liuda vede vînt de mare. O visătoare...

O dată Liuda s-a întors veselă, tulburată.

— Ei, fetelor, mi-a venit ziua. Am terminat lucrul, am să plec. Și și-a trecut palma cu tandrețe peste firul de apă de pe carpetă. Plec la cea mai albastră mare.

Fetele au tăcut. S-au posomorît. Fetele o invidiau pe Liuda. Ar fi vrut și ele să meargă la marea albastră.

Liuda le-a lăsat carpeta.

— Păstrați-o, eu nu mai am nevoie de ea. Dar voi aveți. Aveți, fiindcă fetele trebuie totdeauna

să dorească marea. Altfel încep să-și umple casa cu tot felul de nimicuri...

După o lună s-a primit o scrisoare de la dînsa. Liuda scria că îi place locul cel nou, descria amănunțit ce stele uriașe și pufoase sînt pe acolo. Scria și despre mare — caldă, tandră, opal-verziie. Dar — nu se știe de ce — nu-și dădea adresa.

Fetele au căutat pe plic ștampila poștei și au descifrat un cuvînt neînțeles : Boiaia. Nici una nu știa pe unde vine Boiaia asta misterioasă, cu marea ei caldă și tandră și stele uriașe, ca niște pisoi pufoși. Dar toate au căzut de acord că este un nume cu parfum sudic.

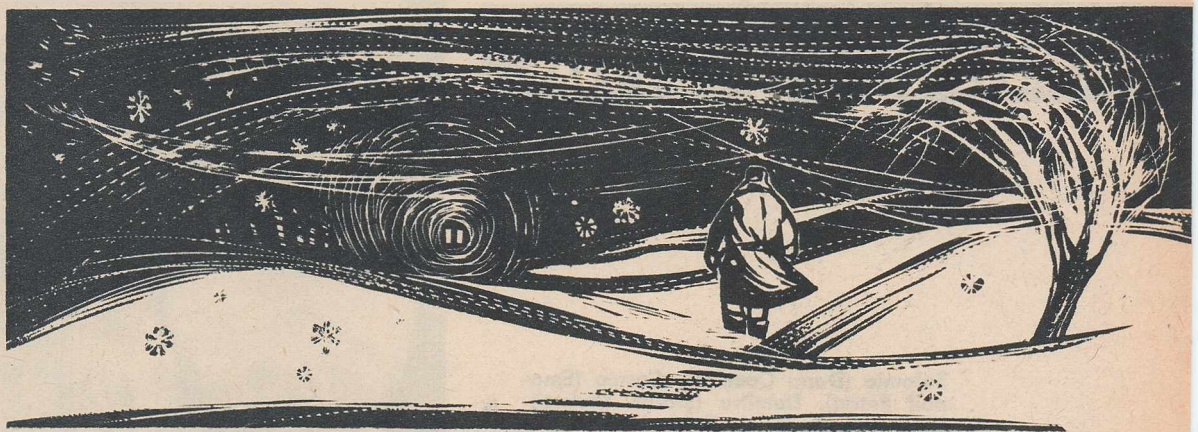
Iar cînd un băiat s-a interesat într-o zi unde a plecat Liuda, fetele i-au povestit tot : despre scrisoare, despre Boiaia cea de lîngă marea albastră.

Băiatul a rîs.

— Of, prostuțelor, prostuțelor! Boiaia e în nord... În regiunea înghețului veșnic... Nu-i nici o mare albastră acolo, ci un șantier uriaș.

Fetele au tăcut. Fetele au înțeles. Și s-au uitat lung la carpetă.

lampa

Noaptea a căzut peste taiga grăbită și densă. Nu era nici o stea. Era numai întuneric. Conurile atîrnau de brațele țepoase ale brazielor ca niște luminări negre răsturnate.

N-aveai voie să te oprești. Îndată te-ar fi pătruns fiorii aceia neînțeleși pe care ți-i dă taigaua.

Serghei și-a dat seama că s-a rătăcit. Mergea cu un fel de înverșunare, mergea într-una, pierzîndu-și tot mai mult speranțele și încleștîndu-și dinții pentru a nu urla din cauza înspăimîntătorului sentiment de singurătate. Cînd a văzut în fața lui o lumină pîlpîind chemător, nu i-a venit să-și creadă ochilor.

Taigaua strivea cu intensitatea ei căsuța mărunță a pădurarului. În fereastră întunericul era străpuns slab de o flăcăriie galbenă. Un cîine uriaș se zbătea furios în lanț. Serghei l-a ocolit și a bătut în geam.

Un bărbos somnoros a ieșit în cerdac.

— Cine mai umblă la ora asta? — a buibuit el.

— Sînt din expediția geologică, moșule. M-am rătăcit. Lasă-mă să intru să mă încălzesc.

— Te-ai rătăcit? Nu-i nimic, altădată ai să te înveți minte să nu mai caști gura în taiga. Și tocmai cînd noaptea e pe urmele tale.

Domolind apoi cîinele dezlîntuit, bătrînul a intrat după musafirul neașteptat.

În izba de lemn era cald. Vatra mai era încă încăinsă. Mirosea a ierburi uscate, a rășină și a petrol lampant. În fereastră, clipind obosit, ardea o lampă.

— Mamă, uite, avem oaspeți — i-a spus stăpînul casei femeii trezite din somn. Ospătează-l cum se cuvine.

Cîtă vreme Serghei s-a răfuit cu friptura de cocoș de munte, moșul a stat în fața lui. Îl privea pe băiat cu ochii lui buni, puțin stinși de bătrînețe, și-l descosea cu zgîrcenie.

— Spui că o să se construiască o centrală?

— Da, moșule. O centrală electrică. Curînd lampa dumată o vom duce la muzeu. Spre mirarea nepoților — flecărea Serghei, zîmbind acum, sătul și lipsit de griji. Chiar aici, la doi pași, vom trîni o frumusețe de centrală, că o să se sperie toți urșii din taiga.

— Nu mai spune! — făcu bătrînul.

Apoi, dînd gînditor din cap, a trecut după perdea. Patul de lemn a gemut greu sub trupul lui vînjos și masiv. Serghei a zîmbit la gîndul că și patul trebuie să fie cioplit din butuci puternici de lemn de taiga.

Femeia i-a așternut pe jos și s-a dus și ea după perdea.

— Să sting lampa? Serghei s-a apropiat de fereastră. Ce mai, exponat de muzeu.

— Culcă-te, dormi — l-a îndemnat somnoros bătrînul. Și a adăugat parcă fără nici un sens : Taigaua nu-i o fetișcană zăgăhită, nu-i plac glumele... Pe tine te-a călăuzit lumina lămpii?

— Da — răspuse tărăgănat băiatul.

— Ei, asta-i... Dormi.

Serghei s-a întins cu voluptate pe așternutul moale și cald și a descoperit deodată un cer negru, afumat, pe cerceveaua de sus a ferestrei. Negreala era bine îmbibată în lemn și Serghei s-a gîndit că lampa arde probabil acolo toată noaptea.

— Și deseori vă vin musafiri așa ca mine, aduși de lampă?

Bătrînul a tăcut, pîrînd că doarme. Dar după o pauză a răspuns fără chef :

— Sînt pădurar aici de opt ani. Tu ești al doilea. Dar dormi o dată, îți spun!

În romînește de Iulia Scutaru
Ilustrații de Mihai Vulcănescu

Solomia, așa cum îi va da viață Dana Comnea.

ACOLO UNDE CRESC „MERII SĂLBATICI“

Intr-un ținut aspru, care se pare că priește mai mult „merilor sălbatici“ decât florilor, printre oameni mândri, uneori aspri, o tânără femeie, Solomia – eroina unui nou film românesc, „Merii sălbatici“, – trăiește momente zbuciumate, dar hotărâtoare pentru drumul ce-l va urma de acum încolo în viață.

Oricare regizor, dacă-l întrebi, știe să-ți răspundă de ce și-a ales acel loc de filmare și nu altul. De aceea pe tovarăgul Croitoru nici nu l-am mai întrebat. Am încercat să aflăm răspunsul singuri, pe teren.

În comuna Drăguș, situată la poalele Munților Făgăraș, pe aceeași linie cu orașul Victoria, ajungi abătându-te opt kilometri din șoseaua ce unește Făgărașul

rumb. Costișa are ceva sălbatic. Urmăm firul cărării și căutăm, mai departe, locurile din scenariu.

Pe această cale am făcut cunoștință cu Drăgușul. Abia a doua zi am văzut, de fapt, satul. O uliță largă, case înalte, spațioase, cu câte patru-cinci camere; cele mai multe sînt noi, construite din cărămidă (una din ele va fi casa

de Cosma, fostul logodnic Solomie).

De aici se dezlănțuie tot Solomia, femeie matură acum amintește cu durere de greșelile pe care a făcut-o cîndva în nerește. Nunta ei, de atunci, stăruie în amintire ca un urit. Totul capătă acum alt sens. Chiar și banii pe care îi primise pentru dansul miresei, chiar apariția neașteptată a lui Cosma la nuntă... Numai Dumitru luptă din răspuneri să păstreze aparențele unei familii fericite și trainice. Va fi inutil. Iată în că relațiile stabilite altădată criteriul avuției se destramă.

Eliberat de grija zilei de mîin, gîndul colectivistului străbate țări meleaguri noi, nebătător încă. Drumul acestei cunoașteri adeseori greu, dureros. Dai „merii sălbatici“ se vor altoi, cîlătorul obosit își va potoli setul cu roadele lor.

Iată sensul povestirii lui Vas Rebreanu.

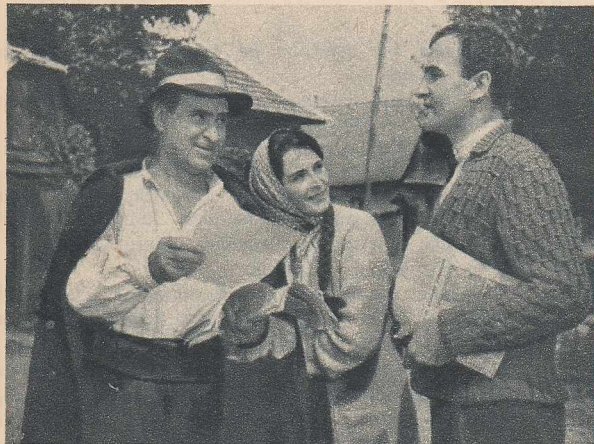
ȚIȘA MĂRIUȚA PLINGE...

Pe Dana Comnea, interpretorul principal, o găsești mereu înconjurată de femeile din sat. Stă de vorbă cu ele. Spune povestea Solomiei, o cultă pe a lor.

actualități

cinematografice

Solomia (Dana Comnea), Cosma (Emanoil Petruș), Dumitru (Ștefan Ciubotărașu) și Toma (Silviu Stănculescu) într-o scenă din filmul „Merii sălbatici“.

Solomia și Cosma, îndrumați de Antim (Toma Dimitriu), strîng primele cereri pentru gospodăria colectivă...

cu Sibiul pe un drum de țară aproape fără urcușuri.

Pe călătorul care se află din întâmplare în Victoria ne simțim dator să-l îndemnăm să pomească pe cărarea ce începe chiar din spatele hotelului. Nu va regreta. Poteca aceea nu se pierde în lăstărișul de aluni, cum ar putea să creadă unii. Ea răsare dincolo de el, pe un platou neasemuit de frumos, de unde se îndreaptă spre Viștea de Sus și de acolo spre Drăguș, ținîndu-l pe drum, tot timpul, aproape de răcoarea muntelui.

Aflu că sătenii vin la oraș pe acest drum, mai scurt. Din cînd în cînd ne depășește cîte o bicicletă; la ora asta ei se întorc acasă. Asta mi-amintește de scenariu.

Poate că pe aici va trece Solomia spre țirg. Caut în jur merii sălbatici, locul unde eroina va fi atacată și lovită de Toma și Dumitru. Merii lipsesc, dar vor putea fi aduși... cu un mic efort din partea scenografiei (Elena Forțu) acolo sus, lângă piriu. E un unghi bun: de o parte muntele, de cealaltă lanul de po-

lui Cosma: lângă ea, încă se mai lucrează). Curțile, toate pline de scarețuri. Semn că drăgușenii sînt oameni gospodari, semn că treburile gospodăriei agricole colective „Drăgușelul“ merg bine. Un amănunt: la Drăguș n-am prea văzut flori. Absența lor dă satului un aer rece, dur, potrivit atmosferei filmului „Merii sălbatici“.

Ca și drăgușenii, eroii noștri sînt oameni mândri, destoinici, uneori aspri. Și prin asta se explică...

POVEȘTEA LOR

Acțiunea filmului începe într-o zi de toamnă, prin 1952, cînd colectivității culeg ultimele roade ale ogoarelor, cînd pămîntul se pregătește pentru iernat.

În satul Poieni va avea loc o nuntă. De aceea Solomia ia din banii casei puși „deoparte“, și pleacă la țirg să cumpere un dar pentru mireasă. Toma și Dumitru — soțul și socrul Solomiei — o prind din urmă și o bat. O bat pentru că... a furat banii și pentru că au obiceiul s-o bată. Scena este surprinsă

Azi Solomia s-a hotărît: spune cit de nechibzuită a fost ea, cu mulți ani în urmă, cînd s-a măritat cu Toma pentru că avea pămînt, avere, cum și stricată viața și ce rău îi puse acum; de ce n-a știut ea că s-a face colectivă în sat? Că altfel ar fi vorbit atunci cu so-cru-său, Dumitru...

Țișa Măriuța începe a plînge. Și ea a pățit la fel. Și pe cî-o bătea bărbatul, o înjura și crul... (Așa, plîngînd, țișa Măriuța va apare în film.)

Scenaristul se bucură. Are cîte o povestea Solomiei este ad-vărată.

PRIMA VIZIONARE...

În sala cinematografului din orașul Victoria, trei spectatori (primii) își caută cu nervozitate locurile. Și le găsesc greu, pentru că sala imensă, modernă e goală. Unul din ei se decide va sta la mijloc, de aici se vede mai bine. Este Vasile Rebreanu autorul scenariului. Alecu Croitoru, regizorul filmului, m ezită. S-a stins lumina și el con-tinuă să se plimbe printre rîi

DANIELLE DARRIEUX DĂ „LOVITURA DE GRAȚIE”

Apariția ei din filmul „Diva și cele zece porunci” ie-a dezvăluit-o pe Danielle Darrieux mereu tânără și capabilă să înfrunte cu farmec și inteligență cele mai variate roluri.

Yolande, noul personaj căruia îi dă viață în filmul „Lovitura de grație”, promite să-l ofere prilejul unei interesante

creații. Văduva unui luptător din Rezistență, căzut în urma denunțului unui anume Capri, ea își crește unicul fiu, Mario, în amintirea unui trecut pe care generația tânără cu greu îl înțelege. Sub un nume de împrumut se întoarce după mulți ani în oraș, Capri, omul care a furnizat victime Gestapoului. Complet transformat grație unei operații de chirurgie estetică, el a venit doar ca să recupereze o seamă de documente compromițătoare și să-și asigure astfel liniștea în noua viață pe care vrea să și-o statornicească alături de prietena sa Sophie. Deținătorul documentelor vrea însă să-l șantajeze, și în oraș începe să răspîndească zvonul despre întoarcerea lui Capri. Încolțit, speriat, omul își pierde treptat cumpătul și isprăvește prin a se trăda. Yolande este aceea care în cele din urmă îl identifică.

Construit în aparență ca un film de aventuri, cu „suspense”-ul de rigoare, filmul „Lovitura de grație” constituie însă, în concepția autorului, Jean Cayrol, o dezbateră pe tema relațiilor dintre generații în lumina participării lor la evenimentele istoriei. Pe marginea evocării unui trecut dureros, se pune în fața celor tineri problema răspunderii. Cum fac ei față azi încercărilor impuse de frământările epocii?

Cunoscut scriitor, Jean Cayrol a debutat în cinematografie ca scenarist, colaborând cu Alain Resnais la filmele „Noapte și ceață” și „Muriel”. Cu „Lovitura de grație” Jean Cayrol se aventurează pentru prima dată în regia de film. În distribuție, alături de Danielle Darrieux mai apar Michel Piccoli (Capri) și Emmanuèle Rivà (Sophie).

TOM COURTENAY ÎN „PENTRU REGE ȘI PATRIE”

O dimineată cenușie din toamna anului 1917, în peisajul sinistru al tranșelor, undeva pe frontul de vest. Acela e momentul și locul ales de soldatul majestății sale britanice Hamp pentru a dezerta. Obosit după trei ani de tranșee, abrutizat de pe urma exploziilor, omul vrea să se întoarcă acasă. Prins și supus unei judecăți sumare, el e executat înainte de a pricepe ce se petrece cu dînsul.

Cam astfel ar putea fi rezumat filmul „Pentru rege și patrie”, realizat în Anglia de regizorul american Joseph Losey și prezentat cu succes la Festivalul de la Veneția. Interpretul soldatului Hamp, actorul Tom Courtenay — cunoscut la noi din filmul „Sin-

gurătatea alergătorului de cursă lungă” — a fost distins cu mult râvnita Cupă Volpi. Critica de specialitate salută în mod unanim consacarea tânărului actor englez care, după debutul său în filmul lui Richardson, și-a dezvăluit noi resurse artistice în filmul „Billy minciinosul”, realizat de alt reprezentant al „noului val” englez: John Schlesinger. Se pare însă că de-abia în filmul lui Losey, Tom Courtenay și-a demonstrat deplinătatea talentului. Cu o sobrietate impresionantă el izbutește să exprime un act de acuzare a măcelului care a costat milioane de victime.

Filmul lui Losey dezbracă războiul de „romantismul” bătațiilor, de eroismul de paradă. Alături de gloanțe și explozii, noroiul, păduchii și dizenteria constituie elementele mecanismului destinat să macine vieți omenești.

E. R.

PROFIL

UN AMERICAN NU TOCMAI LINIȘTIT

Din cele peste șazeci de filme în care a jucat, Henry Fonda mărturisește că a văzut doar jumătate. Poate că cealaltă jumătate nici nu merita să fie luată în seamă. În cariera de peste treizeci de ani a unui actor hollywoodian e firesc să se înscrie și producții de serie.

Dar dacă astăzi Fonda rămîne poate singurul supraviețuitor al vechii găzri a Hollywoodului — cea care a început să se stingă o dată cu dispariția unor Humphrey Bogart, Gary Cooper, Clark Gable și Tyrone Power — aceasta se datorește faptului că el aduce pe ecran nu numai aspectul fizic al americanului obișnuit, ci și felul de a gândi și a simți al unor oameni cu concepții înaintate.

A interpretat nenumărate roluri în filme „western” și nu se rușinează cu ele. Popular și tipic american, acest gen nu e numai aventură, ci în primul rînd legenda Americii, și Fonda nu putea lipsi din evocarea tradiției populare a țării sale. „Jesse James”, „Pistoalele de aur”, „Steaua de șerif” și „Orașul nedreptății” prezintă însă pe ecran un erou opus tipului întrupat de Tom Mix. Călărește, se bate, mînuiește pistolul cu îndemînarea de rigoare, dar nu face aceasta de dragul aventurii, ci pentru adevăr și dreptate. Tot în iconografia legendară se înscrie și figura „Tînărului domn Lincoln” realizată în 1940.

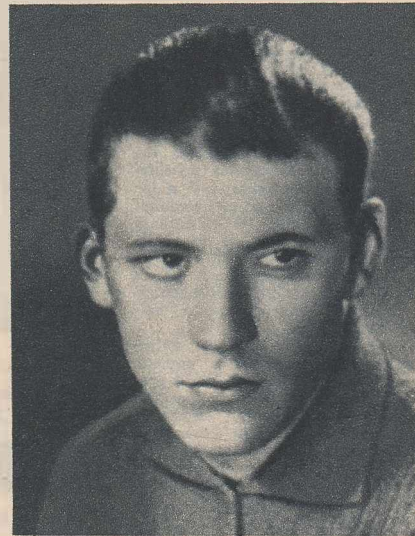
Henry Fonda nu s-a lăsat măcinat de nemilosul „Star system” care înalță mereu noi vedete pe culmea succesului, pentru a le consuma în cîțiva ani; el a avut discernămintul de a întrerupe cu predilecție chipuri contemporane, ca tînărul împins în afara legii de o societate nemiloasă din „Trăim numai o dată” de Fritz Lang, șomerul din „Fruitele mîinii” adaptat de John Ford după romanul lui Steinbeck, rol care i-a adus Oscarul, sau „Mister Roberts”, americanul obișnuit care a nimerit în aventura războiului.

Filmul care concentrează însă cel mai pregnant atitudinea cetățenească a actorului Henry Fonda este „Doisprezece oameni minioși” regizat de Sidney Lumet. Eroul, membru al unui juriu chemat să hotărască soarta unui tînăr învinuit de a-și fi ucis tatăl, este un om curajos care nu pregetă să lupte pentru a-i împiedica pe ceilalți jurați să se lase influențați de prejudecăți, de calcule egoiste, de concluziile unei anchete superficiale. Acest film, produs de Henry Fonda, reprezenta în anul 1958 o contribuție la lupta pentru lichidarea epocii de tristă amintire a „vinătorii de vrăjitoare”.

Cel care dăduse cîndva chipul său „Tînărului domn Lincoln” avea să mai fie solicitat să joace roluri de om politic. În filmul lui Otto Preminger „Furtună la Washington” el intruchipează figura unui senator cu opinii liberale ce cade victimă unor mașinații maccarthyste, iar în recentul „Să învingă cel mai bun” de Franklin Shaffner, distins cu premiul juriului la Festivalul de la Karlovy Vary, personifică, prin candidatul în alegeri William Russell, pe tipul politicianului cinstit care iese învins dintr-o bătălie dominată de legile junglei.

„Nu este un film despre alegeri, preciza Henry Fonda într-un interviu. Se referă mai curînd la pregătirile acestora și la metodele campaniei electorale. Marea valoare a filmului constă în faptul că discută în mod deschis aceste probleme... și prin aceasta apropie pe spectatori din alte țări de înțelegerea fenomenelor ce se petrec în țara noastră”.

Ana ROMAN

În studiourile sovietice

ROLURI NEAȘTEPTATE...

Inerția regizorilor îl condamnă nu o dată pe actorul de succes să reia în diverse variante rolul care i-a adus popularitatea. Sînt deci binevenite inițiativele de a lărgi paleta artistică a unor actori îndrăgiți de public, așa cum se vădesc ele în cîteva noi filme sovietice, în filmare sau în pregătire.

VLADIMIR IVAȘOV, protagonistul neuitatei „Balade a soldatului”, părea destinat să interpreteze roluri de tineri contemporani ca în filmele „Șapte dădace” sau „Mătușa cu violete”. El visa însă un rol de epocă, un rol din repertoriul clasic. Prilejul i-a fost oferit recent de regizorul Stanislav Rostocki, realizator al ecranizării romanului „Un erou al zilelor noastre” de M. Lermontov. În film, Ivașov urmează să interpreteze de fapt trei chipuri diferite ale lui Peciorin. Transpunînd cele trei povestiri din care e constituit romanul — „Bela”, „Taman” și „Maksim Maksimici” — filmul redă diversele ipostaze ale personajului văzute din punctul de vedere al lui Peciorin însuși, al lui Maksim Maksimici și, în sfîrșit, al povestitorului.

LARISA GOLURKINA a devenit cunoscută cu rolul Șurocicăi Azarova din „Balada husarilor”, pe vremea cînd mai urma cursurile secției de comedie muzicală a conservatorului. De atunci ea s-a afirmat pe scenele teatrelor muzicale ca o înzestrată cîntăreață de operetă. Aceasta nu i-a împiedicat pe regizorul Eldar Riazanov să întrevadă și alte fațete ale talentului Larisei Golubkina și să-i încredințeze rolul principal al comediei „Aventuri moscovite”. Ea urmează să interpreteze aci un personaj satiric — o directoare de restaurant — și... nu va cînta nici o notă.

INNOKENTI SMOKTUNOVSKI și-a ales singur noul rol. Actorul care a fost ostașul Farber din „Soldații”, geologul din „Scrisoarea neexpediată”, Ghenađi din „Anul bisect”, Kulikov din „Nouă zile dintr-un an” și a triumfat recent cu un Hamlet de o factură modernă și originală, se pregătește pentru o radicală cotitură în cariera sa cinematografică. Va interpreta pentru prima dată rolul de... regizor. Pentru a trece în spatele aparatului de filmat el a ales o temă deosebit de complicată: drama omului a cărui demnitate și integritate morală sînt subminate de legile societății capitaliste, așa cum e descrisă în romanul „Iarna nemulțumirii noastre” al scriitorului american John Steinbeck.

În fotografie: Vladimir Ivașov.

uri. Prima clachetă: „Merii albațaci, cadrul 29, turnat 1”. — Stai jos! — se aude vocea lui Octavian Basti, operatorul de imagine, așezat undeva pe un colț de scaun. Se face liniște. Nici roii de pe ecran nu vorbesc. Cei trei își aud inimile bătînd. Scriitorul se întîlnește pentru prima dată, față în față, cu eroii ai. Da, așa i-a gândit. Și totuși...

Ștefan Ciobotărașu a adăugat ceva în plus lui Dumitru, ceva ce nu era în scenariu. Dana Comnea a împrumutat Solomei un farmec deosebit. La fel, Silviu Rînculescu lui Toma și Emanoil „etruț” lui Cosma. Eroii „Merii albațaci” trăiesc, sînt vii. La esirea din sală, autorul se poate întîlni cu ei.

Se aprinde lumina. Alecu Croitoru stă tot în picioare. Așa a vizionat primul material. De emoție. E la primul film și vrea să iasă bun, cît se poate de bun. E și dorința noastră, a tuturor aceluia care urmăm cu interes creșterea cinematografului românesc.

V. ISTRATE

DOFTANA

„Aș dori să cunosc istoricul Doftanei, îngrozitoarea temniță în care au fost deținuți reprezentanții cei mai buni ai clasei noastre muncitoare”.

Lungu ȘTEFAN, sudor, Uzina mecanică, Cîmpina

Răspunde AUREL PETRI, cercetător științific la Institutul de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R.

Pentru lupta lor diră, eroică, în fruntea poporului român, împotriva exploatarea burghezo-moșierești, împotriva fascizării țării, pentru drepturi democratice, pentru apărarea independenței naționale, reprezentanții cei mai buni ai clasei muncitoare, comuniștii și alți luptători antifasciști, au fost închiși în temnițe. Cea mai îngrozitoare era Doftana.

Sîngeroasa istorie a Doftanei începe cu mult timp înaintea primului război mondial. Construcția ei a început în anul 1894 și s-a terminat în anul 1897. Aflată la o distanță de numai câteva sute de metri de salinile Doftanei, ea a înlocuit vechiă ocnă de la Telega, unde adesea au fost aruncați răzvrătiții împotriva stăpînirii, printre care și haiducul Iancu Jianu.

Menită să înăbușe orice avînt, orice încercare de luptă a poporului, Doftana a zăvorât în dosul grațiilor sale, de la început, luptătorii pentru pămînt, pace și libertate. Între zidurile ei au fost întemnițați mulți dintre țărani răsculați în 1907. Aici au fost ferecați numeroși militanți de frunte ai mișcării muncitorești: luptători împotriva primului război mondial imperialist, participanți la greva generală din octombrie 1920. Între cele două războaie mondiale, guvernul clasei exploatare au întemnițat între zidurile reci și umede ale Doftanei mii de luptători comuniști și antifasciști.

La Doftana au fost închiși conducătorii eroicelor lupte ale muncitorilor cefești și petrolști din februarie 1933, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Tot aici au fost întemnițați tov. Gh. Apostol, E. Bodnăraș, N. Ceaușescu, Chivu Stoica, Al. Drăghici și alți militanți căliți în focul luptei revoluționare. Înalta lor ținută morală, fermitatea și demnitatea lor au menținut moralul ridicat al tuturor deținuților politici, au sudat colectivul din închisoare, sprindu-i combativitatea.

Nici zidurile închisorii, nici schinguirile bestiale, nici cumplitele celule „H” n-au putut clătina încrederea nețărmurită a comuniștilor în victoria cauzei celor mulți și asupriți. Sub conducerea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, în anii detențiunii sale la Doftana, comuniștii au transformat închisoarea în citadelă de luptă împotriva politicii de trădare națională și tiraniei fasciste, într-o adevărată universitate revoluționară.

La 22 octombrie 1940, un cutremur a zguduit din temelii zidurile de mult subredre ale Doftanei. În multe celule pereții au crăpat, tavanele s-au prăbușit. Conducerea colectivului de deținuți politici a cerut, printr-un memoriu, evacuarea imediată a Doftanei. Dar repetatele lor insistențe au rămas fără rezultate.

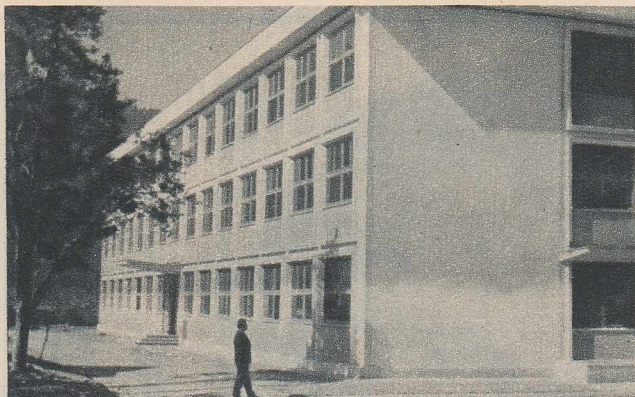
Cercurile guvernante ale României burghezo-moșierești au săvîrșit un asasinat premeditat împotriva luptătorilor întemnițați la Doftana prin faptul că au continuat să-i dețină într-o închisoare ale cărei ziduri amenințau să se prăbușească. În noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1940, un alt cutremur a dărâmat închisoarea. Groaznică catastrofă a costat viața multor militanți antifasciști printre care Ilie Pintilie, membru al C.C. al P.C.R. Așa a luat sfîrșit însăngerata istorie a Doftanei. Amintirea ei va trăi mereu în conștiința poporului nostru, ca un simbol al cruntei terori ce a dominat sub regimul burghezo-moșieresc, dar, tot-

odată, ca o pildă măreață de curaj, eroism, putere de sacrificiu a celor mai buni fii ai poporului — comuniștii și alți luptători înflăcărați pentru libertate și independență națională.

În anii puterii populare Doftana a fost transformată în muzeu, refăcându-se parțial zidurile. Fiecare

obiect din acest muzeu vorbește vizitatorilor despre trecutul glorios de luptă al partidului și poporului nostru, sporindu-le dragostea și recunoștința față de partid, însuflețindu-i în munca creatoare pentru desăvîrșirea construcției socialismului, pentru continua înflorire a patriei noastre.

ȘCOALĂ NOUĂ LA BICAZ

La Bicăz s-a dat în folosință o școală nouă, amenajată modern, cu 16 săli de clasă, laborator etc. Inau-

gurarea a avut loc... în prima zi de școală.

E. BUCUREȘTEANU
Piatra-Neamț

VATRA DORNEI

„Care-i istoricul stațiunii balneoclimaterice Vatra-Dornei?”

Iosif PASCAL
Cluj, str. Ianoș Herbac, 20

Locurile pline de farmec în mijlocul cărora se află Vatra-Dornei sînt amintite de legende foarte vechi. Una din ele afirmă că pe aici, în inima munților acoperiți de brazi și molizi, era locul preferat de vinătoare al lui Dragoș Vodă. Tot legenda spune că Dragoș este cel care ar fi dat ținutului denumirea de Dorna, în amintirea unei frumoase păstorice pe care a întâlnit-o pe aceste meleaguri. Cerc este însă faptul că, Vatra-Dornei, localitate aflată la confluența Bistriței cu râul Dorna, în Carpații Păduroși (altitudine 802 m), era binecunoscută încă cu câteva secole în urmă, datorită apelor tămăduitoare care se găsesc din belșug aici. Primul așezămint balnear a fost construit la Vatra-Dornei abia în 1845, iar cele dintîi analize științifice ale apelor minerale din această stațiune au fost făcute în 1862. Totuși multă vreme încă modul de captare a apelor minerale și condițiile de tratament erau destul de primitive.

Stațiunea s-a dezvoltat mult în anii puterii populare, prin crearea unor instalații moderne de cură pe baze științifice, folosindu-se apele carbogazoase la tratarea bolilor cardiovasculare și a nămolului la tratarea reumatismului. S-au mai creat secții de hidroterapie, electro și mecanoterapie. Stațiunea — care este deschisă tot anul — a fost înzestrată cu cantine, casă de cultură, bibliotecă etc.

Paralel cu dezvoltarea ca stațiune balneoclimaterică, Vatra-Dornei s-a extins și ca oraș. În afară de faptul că este așezată într-o regiune minieră în plină dezvoltare, ea mai are azi un mare combinat forestier și o modernă fabrică de produse lactate. Orașul își schimbă aspectul. Multe vile și blocuri noi, elegante, au luat locul unor construcții vechi și insalubre. Recent s-a deschis în stațiune un nou cinematograful — cel mai mare și mai modern din regiunea Suceava.

Trebue menționat că la Vatra-Dornei se practică și sporturi de iarnă: schi, bob, patinaj — pentru fiecare din aceste discipline sportive fiind făcute amenajări speciale.

LA TEATRUL DIN REȘIȚA

Teatrul de stat din Reșița și-a deschis recent noua stagiune cu premiera „Noaptea e un sfetnic bun” de Al. Mirodan. Însă cu mult înainte de această dată colectivul teatrului a întreprins turnee în țară cu spectacolele „Se caută un mincinos” de Dim. Psathas și „Doi tineri din Verona” de Shakespeare. Venind în întâmpinarea interesului manifestat de public față de repertoriul românesc contemporan, vor fi prezentate premierile „Fiii cumințe, Cristofor!” de Aurel Baranga, „Contraspionaj total” de Șt. Berciu și „Dragoste, poveste nouă” de H. Nicolaide, I. Berg și N. Cornea. Din repertoriul străin, vor fi pre-

zentate piesele „Pygmalion” de G. B. Shaw, „Revizorul” de Gogol, „Inspectorul de poliție” de J. F. Priestley.

Pentru intensificarea legăturilor dintre teatru și spectatori, se va organiza deplasări în cele trei munc. uzine reșițene, întâlniri cu publicul urmate de discuții, matinee educative pentru școlarii și tineret etc.

La ridicarea nivelului artistic al spectatoriilor sînt chemați să colaboreze și regizorii de la alte teatre.

Emil BEJA

secretar-înterim

al Teatrului de stat din Reșița

Actorii Cristian Pirvulescu (dreapta) și Comil Georgescu într-o scenă din spectacolul „Noaptea e un sfetnic bun”.

VESTITE BIBLIOTECI ALE ANTICHITĂȚII

„Doresc să cunosc amănunte în legătură cu străvechea bibliotecă din Alexandria (Egipt)”

F. PETRE
Chirnogani, reg. Dobrogea

Răspunde conf. IORGU STOIAN, candidat în științe istorice, Universitatea București.

De la bun început se impune o precizare. Deși în mod curent se vorbește de bibliotecă din Alexandria, în realitate izvoarele antice pomenește de două astfel de biblioteci. Este adevărat că una dintre ele este biblioteca prin excelență sau marea bibliotecă înființată, poate, chiar de primul Ptolemeu (306-283 î.e.n.), din îndemnul filozofului și fostului tiran al Atenei, Demetrios din Phaleron, care a fost de altfel și primul ei bibliotecar. Biblioteca a fost definitiv organizată o dată cu fundarea faimosului muzeu, a cărui anexă devine, sub Ptolemeu II (285-246).

Situată, ca și muzeul, în cartierul regal (Bruchion) al orașului, marea bibliotecă era destinată a pune la îndemîna învățaților adunați din toate părțile lumii cele mai de seamă comori literare ale antichității — pentru a căror achiziționare orice mijloace erau bune. Se spune, astfel, că orice manuscris original ce se afla pe vremea din numeroasele corăbii ce acostau în portul Alexandriei trebuia predat fundației ptolemeice, posesorii manuscrisului urmînd a se mulțumi cu o simplă copie.

Nu este deci de mirare că, în aceste condiții, încă sub administrația lui Demetrios din Phaleron, biblioteca număra nu mai puțin de 200.000 de volume (rulouri), pentru a ajunge, sub Calimah, la 400.000 (după unele izvoare, chiar

la 700.000). Cuprinzînd lucrări din cele mai variate domenii, ele erau aranjate pe grupe, apoi pe autori, ceea ce ușura munca de cercetare a numeroși învățați (Zenodor din Efes, Aristofan din Bizanț, Aristarh din Samothrace etc.), care au pus bazele criticii de texte și ale filologiei în general.

Deși izvoarele nu sînt suficiente de clare în această privință, se poate totuși afirma că, dacă nu biblioteca propriu-zis, măcar o parte din fondul său de manuscrise (circa 400.000 de volume) au pierit în anul 47 î.e.n., o dată cu incendierea flotei de către Cezar, în marele port unde aceste manuscrise așteptau ambalate, pentru a fi expediate la Roma. Cele 200.000 volume ale bibliotecii din Pergam, donate puțin timp după aceea bibliotecii din Alexandria de către Antoniu, au suplinat, numai în parte, această pierdere. În orice caz, marea bibliotecă din Alexandria a dăinuit încă mai bine de trei secole și anume pînă în vremea lui Marcus Aurelius (272 e.n.), cînd, în urma unei răscoale, cartierul Bruchion este în mare parte distrus și, o dată cu el, foarte probabil și biblioteca.

În schimb, a continuat să existe, încă o vreme, cea de-a doua bibliotecă, înființată de Ptolemeu II în templul lui Serapio (Serapeion), situat în sud-vestul orașului, în cartierul Rhakotis. După unele izvoare, o simplă anexă a mării bibliotecii, poate totuși pentru uzul altor cititori, ea era în orice caz constituită în parte din dubletele acesteia, dar numărul volumelor sale era cu mult mai mic. În 391, din ordinul lui Teodosiu, Serapeion este distrus, iar cărțile distruse sau furate.

Aceasta este pe scurt istoria acestor două biblioteci vestite ale antichității.

POȘTA NOASTRĂ

MIRCEA DUMITRESCU, VIȘU DE SUS. Așa cum v-am omis, am transmis Editurii Mediane sugestia dv. Acum ne lăm și în posesia răspunsului editurii: sugestia a fost bine primită și imediat aplicată în practică. Foarte scurt timp în chioșcurile librăriile din Drăgășani veți primi o carte poștală ilustrată cu aspect din acest oraș. Și încă culori!

MARIANA MOISE, BUCUREȘTI. Desigur că ar fi păcat să nu vă scrieți la studii de vreme ce sunteți atît de doritoare a învățării. Trerea noastră este că studiul la cursurile serale sau fără frecvență este pentru dv. soluția cea mai bună. Dacă vi se cere să aveți o anumită vechime în muncă pentru a vă putea înscrie într-o facultate, credem că merită să mai așteptați un an sau chiar doi. La urma urmei sunteți încă foarte nădră... Aceasta nu ar însemna să vă pierdeți inutil timpul. Vă știuim ca, pînă la data la care veți avea vechimea în producție necesară, să urmați cursurile unei secții a Universității populare. Alegeți-vă secția cît mai apropiată de facultatea pe care o urmați. Dacă nu mai puteți să vă înscrieți la această universitate, nu ar fi de loc rău să studiați o limbă străină. Indiferent de studiile superioare pe care le veți urma, cunoașterea unei limbi străine este largă circulație și va fi de mare folos. Mai scrieți-ne ce ați hotărât și arătați-ne de ce ajutor aveți nevoie. Vom căuta să vă sprijinim și cît ne stă în puteri.

ȘTEFAN RASZA, BRAȘOV. 1) A prima dv. întrebare găsiți un răspuns complet în Dicționarul enciclopedic român vol. II. 2) Celălalt doilea conținer, conținând documente despre epoca noastră, are a fost îngropat la Expoziția universală de la New York, nu se știe „strămoși” decât preceleul conținer, de care aveți cunoștință. Bineînțeles că în secolele milenii trecute nu se puteau

realiza asemenea lucrări, tehnica nefiind destul de avansată nici pentru a crea materialele durabile din care să se confecționeze conținerele, nici microfilme, înregistrări magnetice etc., cum sînt documentele din conținerul anului 1964. Dar milenii și secolele de civilizație din trecut nu au dispărut fără a ne lăsa mesajele lor — deși n-au avut la dispoziție conținere. Ne referim la toate construcțiile, operele de artă și literatură din diferite epoci ale istoriei omenirii. Toate ne-au adus mărturie despre viața, lupta și creațiile oamenilor din toate timpurile.

PROF. DUMITRU PRICOP, COM. NEGRILEȘTI, RN. FOCȘANI. Corespondent al revistei noastre poate deveni orice cetățean care ne scrie lucruri interesante și pe specificul nostru — adică însoțite de fotografii. Adresa dv. o putem publica, dar celelalte nu le publicăm decît dacă ne scriu direct cei în cauză. E un principiu de la care nu ne abatem, întrucît trebuie să avem certitudinea că însuși cel ce semnează vrea să-și apără numele. Adrese de peste hotare nu avem cum să vă dăm.

IOAN ANGHELACHE, BUCUREȘTI. Numai dragostea pentru desen și oarecare talent sînt prea puține elemente pentru a vă asigura posibilitatea să desenați cu succes, ba și să publicați. E necesar să studiați, să învățați de la oameni competenți. Cel mai bine ar fi să urmați cursurile unei școli populare de artă.

NINA HORNSTEIN, BRAILA. Denumirile uraganelor sînt cu totul convenționale. Ele sînt cuprinse într-un catalog întocmit cu multă vreme înainte de specialiștii meteorologi. Fiecare uragan semnalat primește automat denumirea următoare rămasă liberă în acest catalog. Dacă vă interesează mai multe amănunte despre uragane, cicloane, taifunuri, vă recomandăm să citiți materialul „Vinătorii de taifunuri”, apărut în revista noastră nr. 32 din 8 august 1964.

V. SILVIAN

*cumpără-ți și tu
gem de prune și gutui*

TURTURICĂ

Gh. CHIRIAC

De la una la alta

CIND CĂRȚILE POȘTALE DEVIN DOCUMENTE (II) „SALUTĂRI DE LA MARE”

Cu toate că pasiunea de a colecționa se apropie deseori de manie, n-aș încerca să ironizez nici pe colecționarul de lulele, nici pe cel care strânge cutii de chibrituri, ba nici chiar pe unul ce adună butoni de manșetă — dacă există undeva un asemenea colecționar. Între toți însă, colecționarul de cărți poștale ilustrate îmi sînt cel mai simpatic. Desigur, fiindcă și eu fac parte din tagma lor. Am acasă, clasate pe subiecte și geografii, cîteva mii de ilustrate. Dintre ele, am ales astăzi trei reprezentînd vechiul litoral. Le așez aici, în acest colț de pagină, sub privirea nepărtinitoare a cititorilor, fiindcă, mi se pare, ele cîștigă prin comparația cu prezentul și printr-o mărturie tenace și incompatibilă, însemnătatea și semnificația unor documente care vorbesc despre timpuri și istorii diferite. Trecutul e caracterizat prin nepăsarea crasă a edi-

țiilor și oficialităților care au lăsat ripele țărîmului maritim așa cum le-au măcinat vînturile și valurile. Piatră, bozîl, incurie și indiferență. Sub umbrelele de soare — familiile bogătaşilor. Remarcați și moda estivală de pe vremuri. Costumele de baie par niște malacofuri, decente pînă la... nerușinare, și cabinele de nulele puse să ferească simandicoasele cocoane de caniculă și insolamție par niște gherete cu varză și conopidă. A treia ilustrată reprezintă o femeie în șalvar, desculță, cu un băț în mînă și cu o traistă vîrgată pe umăr. Făcea parte din „pitorescul” litoralului de pe vremuri.

Cît despre litoralul nostru contemporan, ale cărui frumuseți le știm de visu din vacanțele noastre, ni se pare inutil să-l mai înfățișăm în ilustrate.

Petru VINTILĂ

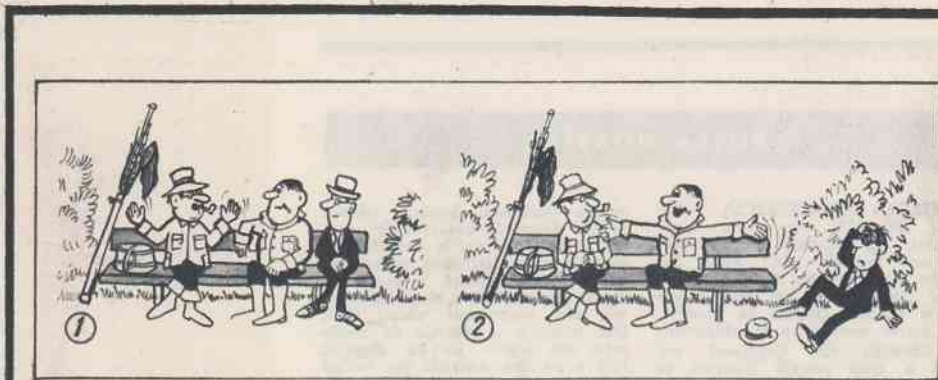

Dezlegarea jocului „NUMĂRĂ-TOARE” apărut în numărul trecut

ORIZONTAL : 1) CADENTA — FILM. 2) DEGETE — ZI — VII. 3) ALEGE — NI — RACI. 4) MINERUL — LUNI. 5) AB — R — S — MAT — TP. 6) ATACURI — EGAL. 7) ATÎT — ROMANE — I. 8) BAN — SAM — NINSA. 9) URARE — ASCUTIT. 10) RAR — TINTA — ORE.

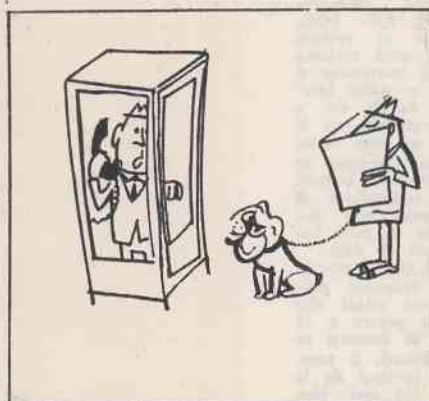
POVESTEA VORBEI: Cîntecul lebedei

Despre ultima operă a unui mare creator se spune că este „cîntecul lebedei”. Această figură de stil, foarte veche, e fost preluată din literatura greco-latină de scriitorii moderni. „Cînd simt că trebuie să moară — spune Socrate într-un dialog filozofic al lui Platon — lebedele cîntă mai mult și mai frumos ca oricînd, bucurîndu-se că se vor

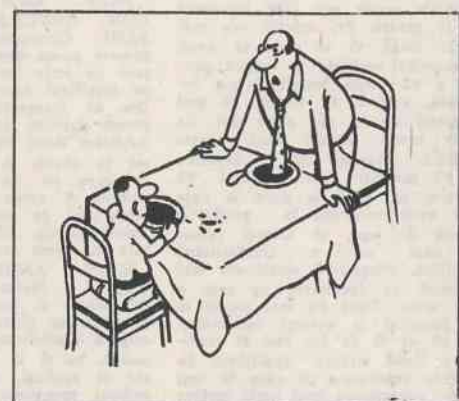
Povești vîntorești...

„Bunte Illustrerte”

— Mai spune ceva... N-am nici un chef să ies din cabină...

„Vie nuove”

— Ți-am spus o dată să mînci frumos!...

„Panorama”

UMOR

— Cu usturoi gătesc numai de cînd soțul meu are o nouă secretară...

„Bunte Illustrerte”

de el, după ce și-a cîntat asemenea unei lebede, ultimul cîntec de jale”.

Unul din cei ce au luat imaginea, transmițînd-o pe teritoriul, a fost Cicero. Legătură cu discursul rostit de oratorul latin L. Crassus cu puțin timp înainte de moarte, Cicero scrie următoarele rînduri: „Glasul aceluia om divin a fost ca un cîntec al lebedei”.

Sorin STAI

La alegerile prezidențiale din S.U.A. de la 3 noiembrie. Lyndon B. Johnson, care a ieșit învingător. În fotografie: președintele Johnson, în timpul unei cuvântări rostite în fața unor personalități de frunte din S.U.A.: în centru, în primul rând (x) se află Hubert Humphrey, viitorul vicepreședinte al S.U.A.

Un alt element pozitiv al evoluției problemei cipriote, după renunțarea de către iprioiții turci la controlul asupra șoselei strategice Kyrenia-Nicosia, îl constituie acordul intervenit între guvernele cipriot și turc cu privire la schimbarea unei reședințe a contingentului turc aflat pe insulă. Fotografia înfățișează un prim grup de soldați turci, sosiți la Famagusta pentru înlocuirea vechiului contingent.

Un original concurs al rapsozilor moderni s-a desfășurat de curând la Monticelli l'Ongina (Italia). Repertoriul a cuprins cîntece inspirate din fapte și întîmplări actuale, interpretate însă în maniera trubadurilor. În fotografie: unul din grupurile participante.

Academia regală de științe a Suediei a decernat Premiul Nobel pentru chimie savantei britanice Dorothy Crowfoot-Hodkin. Premiul Nobel pentru fizică a fost acordat profesorilor Charles Hard Townes, de la Universitatea Harvard (S.U.A.) și N. G. Basov și A. M. Prohorov, membrii corespondenți ai Academiei de Științe a U.R.S.S., pentru „lucrări fundamentale în domeniul electronicii cuantice, care au permis să se construiască oscilatori și amplificatori potrivit principiului Maser-Laser”.

La magazinul universal GUM din capitala sovietică a avut loc recent o paradă a modei românești.

Apa de toaletă LAVANDĂ FINĂ

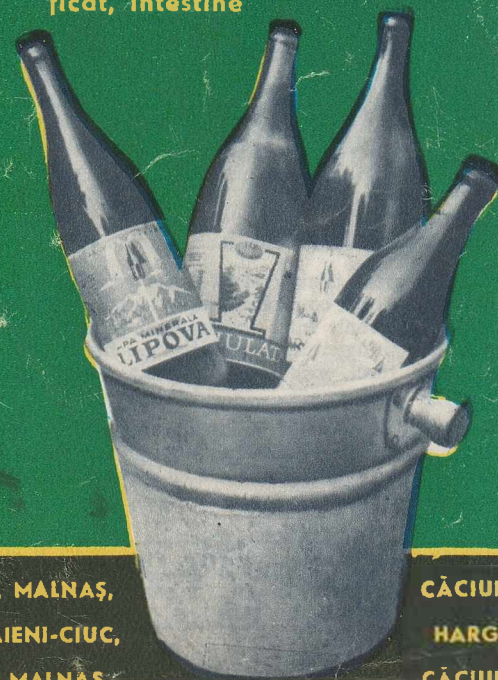
Miros proaspăt,
tineresc, răcoritor

Fiecare sticlă — un izvor de sănătate!

**APELE
MINERALE**

indicate pentru masă și pentru tratarea bolilor de nutriție — stomac, ficat, intestine

HARGHITA, SÎNCRĂIENI-CIUC, LIPOVA, VÎLCELE, COVASNA, HEBE, MALNAȘ,
CĂCIULATA, MALNAȘ, HEBE, COVASNA, VÎLCELE, LIPOVA, SÎNCRĂIENI-CIUC,
HARGHITA, SÎNCRĂIENI-CIUC, LIPOVA, VÎLCELE, COVASNA, HEBE, MALNAȘ,

CĂCIUL
HARG
CĂCIUL